

Zhodnocení využití finančních prostředků z Regionálního operačního programu Moravskoslezsko

Bc. Stanislav Kalup

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Stanislav Kalup**
Osobní číslo: **M16388**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Zhodnocení využití finančních prostředků z Regionálního operačního programu Moravskoslezsko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Charakterizujte regionální politiku Evropské Unie v programovém období 2007–2013.
- Popište Regionální operační program Moravskoslezsko.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu projektů v Regionálním operačním programu Moravskoslezsko.
- Zhodnoťte naplnění indikátorů stanovených ve Strategii Regionálního operačního programu Moravskoslezsko.
- Navrhněte projekt pro dosažení priorit stanovených ve Strategii.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BACHTLER, John, Carlos MENDEZ and Fiona WISHLADE. EU Cohesion Policy and European Integration. 1st ed. Farnham: Ashgate Publishing, 2013, 322 s. ISBN 978-0-7546-7421-4.
BAUN, Michael and Dan MAREK. Cohesion Policy in the European Union. 1st ed. London: Palgrave, 2014, 257 s. ISBN 978-0-230-30313-3.
BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. Strukturální politika Evropské unie. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
ZAHRADNÍK, Petr. Kohezní politika Evropské Unie. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017, 614 s. ISBN 978-80-7400-527-5.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lenka Smékalová, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 15. prosince 2017
Termín odevzdání diplomové práce: 17. dubna 2018

Ve Zlíně dne 15. prosince 2017

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.4. 2018

Jméno a příjmení: STANISLAV KALUP

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení využívání finanční podpory z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko v programovém období 2007-2013. Cílem této práce je navrhnout vhodné finanční nástroje, ze kterých lze čerpat finanční prostředky v nyní probíhajícím programovém období 2014-2020. Otázka čerpání finančních prostředků v Moravskoslezském kraji byla řešena pomocí analýzy dat poskytnutých Regionální radou regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Výsledky analýzy realizovaných projektů byly následně porovnány s požadovanými cílovými hodnotami pro rok 2015 stanovenými ve Strategii Moravskoslezského kraje. Provedenou analýzou byly zjištěny nenaplněné hodnoty u některých vybraných indikátorů, pro které jsou následně navrženy odpovídající finanční nástroje, ze kterých mohou v dalším programovém období čerpat finanční prostředky. Hlavním výsledkem práce je návrh konkrétního projektu, který se týká jednoho z nenaplněných indikátorů.

Klíčová slova: kohezní politika, Regionální operační program Moravskoslezsko, projekt, finanční podpora, Moravskoslezský kraj, Prioritní osa

ABSTRACT

The master's thesis goal is to evaluate the using of financial support from Regional Operational Programme of the Moravia Silesia Region in programming period 2007-2013. Aim of the thesis is to propose appropriate financial instruments that can be used in next period 2014-2020. The question of the using of financial resources in Moravian-Silesian Region was solved by data analysis provided by Regional Council of the Moravia Silesia. The results of the analysis of implemented projects were compared with the required values for 2015 set in the Strategy of the Moravian-Silesian Region. The using of the analysis discovered that the values of some indicators were not fulfilled, for which there are proposed the the corresponding financial instruments for the next programming period. The main output of the thesis is to create a project that concerns one of the unfulfilled indicators.

Keywords: Cohesion Policy, Regional Operational Programme Moravia Silesia Region, project, financial support, Moravian-Silesian Region, Priority axis

Poděkování patří především vedoucí diplomové práce Ing. Lence Smékalové, Ph.D. za cenné rady, vstřícný přístup a odborné vedení, díky kterým jsem diplomovou práci dokončil.

Děkuji také Obecnímu úřadu ve Spálově a paní Ludmile Jemelkové za cenné informace a rady, které mi poskytli při návrhu projektové žádosti. V neposlední řadě děkuji také Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko za poskytnutí dat z informačního systému MONIT 7+.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 KOHEZNÍ POLITIKA	14
1.1 CÍLE KOHEZNÍ POLITIKY	15
1.2 HLAVNÍ PRINCIPY KOHEZNÍ POLITIKY	17
1.2.1 Princip koncentrace	18
1.2.2 Princip programování	18
1.2.3 Princip partnerství	18
1.2.4 Princip adicionality	18
1.2.5 Princip monitorování a vyhodnocování	19
1.3 PRINCIPY PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014-2020	19
1.3.1 Princip strategického zaměření a propojování	19
1.3.2 Princip podpory fungujícího trhu	19
1.3.3 Princip podpory kvalitních projektů.....	20
1.3.4 Princip snadnější přípravy a realizace projektů	20
1.4 STRUKTURÁLNÍ FONDY EU	20
1.4.1 Evropský fond regionálního rozvoje.....	20
1.4.2 Evropský sociální fond.....	21
1.4.3 Kohezní fond.....	21
2 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007-2013	22
2.1 CÍLE PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2007-2013	22
2.1.1 Konvergence	22
2.1.2 Regionální konkurenceschopnost	23
2.1.3 Evropská územní spolupráce.....	24
2.2 STRUKTURA OPERAČNÍCH PROGRAMŮ.....	25
3 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM MORAVSKOSLEZSKO	31
3.1 STRATEGIE REGIONU MORAVSKOSLEZSKO.....	31
3.2 PRIORITYNÍ OSY.....	32
3.3 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA REGIONU	32
4 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020	39
4.1 NOVINKY PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014-2020	39
4.2 STRUKTURA OPERAČNÍCH PROGRAMŮ.....	40
II PRAKTICKÁ ČÁST	42
5 ANALÝZA PROJEKTŮ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	43
5.1 PRIORITYNÍ OSA 1 – REGIONÁLNÍ INFRASTRUKTURA A DOSTUPNOST	44
5.2 PRIORITYNÍ OSA 2 – PODPORA PROSPERITY REGIONU	49
5.3 PRIORITYNÍ OSA – ROZVOJ MĚST	55
5.4 PRIORITYNÍ OSA – ROZVOJ VENKOVA	60
5.5 PRIORITYNÍ OSA – TECHNICKÁ POMOC	64
6 ZHODNOCENÍ ČERPÁNÍ FINANČNÍ PODPORY Z ROP MORAVSKOSLEZSKO	69

6.1	REGIONÁLNÍ INFRASTRUKTURA A DOSTUPNOST	69
6.2	PODPORA PROSPERITY REGIONU	70
6.3	ROZVOJ MĚST	71
6.4	ROZVOJ VENKOVA	72
6.5	TECHNICKÁ POMOC	72
7	PLÁN ČERPÁNÍ FINANČNÍ PODPORY V NOVÉM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ.....	74
7.1	SILNICE	76
7.2	CYKLOSTEZKY	77
7.3	ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	79
7.4	BROWNFIELDS	82
7.5	INDIKÁTORY PRIORITY OSY 3	84
8	NÁVRH KONKRÉTNÍHO PROJEKTU	85
8.1	SPÁLOVSKÉ MLÝNY	85
8.2	STEZKA PO VĚTRNÝCH MLÝNECH	86
8.2.1	Cíle projektu	87
8.2.2	Žadatel	88
8.2.3	Aktivita projektu	88
8.2.4	Cílové skupiny	89
8.2.5	Plánovaný rozpočet	90
8.2.6	Financování	91
8.2.7	Časový harmonogram projektu	91
8.2.8	Riziková analýza	94
	ZÁVĚR	96
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	98
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	104
	SEZNAM OBRÁZKŮ	105
	SEZNAM TABULEK.....	106

ÚVOD

Význam finančních prostředků poskytovaných z rozpočtů jednotlivých fondů Evropské unie neustále roste a pro Českou republiku jsou důležitým faktorem ekonomického i sociálního rozvoje. Jedním ze základních pilířů Evropské unie je kohezní politika, jejímž hlavním smyslem a podstatou je snižování rozdílů mezi regiony členských států, čímž přispívá k hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Význam Evropské Unie neustále roste a pro Českou republiku se členství v této mezinárodní organizaci stalo velmi podstatným. Díky Unii roste význam České republiky jak v evropském, tak i světovém měřítku. Strukturální fondy se staly významným finančním nástrojem, který financuje různorodé aktivity na území České republiky. Pro Regionální operační program Moravskoslezsko bylo v programovém období 2007-2013 vyčleněno z evropských fondů více než 700 milionů eur. Tato částka posloužila ke spolufinancování širokého spektra aktivit týkajících se infrastruktury, prosperity regionu a rozvoje měst a venkova.

S nástupem éry evropské spolupráce je spojen i proces plánování. Na základě Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko pro období 2007-2013 jsou stanoveny plánované hodnoty, kterých chce kraj na konci programového období dosáhnout. Předmětem diplomové práce je zaměření se tyto hodnoty a zjištění, zda bylo hodnot stanovených indikátorů dosaženo. Cílem diplomové práce je tedy zjištění, do jaké míry byla Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko naplněna, a navržení patřičných a vhodných finančních nástrojů, ze kterých lze v novém programovém období čerpat finanční podporu. S nástupem nového programového období 2014-2020 došlo k výrazným změnám ve struktuře operačních programů a strukturálních fondů a je důležité tyto změny vnímat a přizpůsobit se jim.

Teoretická část práce je zaměřena na definování základních principů kohezní politiky, strukturálních fondů a představení programového období 2007-2013, ve kterém stále existovaly regionální operační programy. Největší pozornost je věnována Regionálnímu operačnímu programu Moravskoslezsko určenému pro region soudržnosti Moravskoslezsko, který je územně totožný s Moravskoslezským krajem. Na základě globálního cíle Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko vymezím prioritní osy, kterým kraj přisuzuje největší pozornost pro programové období. Z následné socioekonomické analýzy je součástí práce i SWOT analýza, která definuje silné stránky,

slabé stránky, příležitosti a hrozby Moravskoslezského kraje. Především ze slabých stránek pak bude zřetelné, na které aktivity by se kraj měl v následujících letech zaměřit.

V praktické části práce se zaměřuji na analýzu realizovaných projektů v programovém období 2007-2013. Data o uskutečněných projektech mi byla poskytnuta Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Cílem praktické části diplomové práce je srovnání aktuálního stavu se Strategií Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko vytvořenou pro období 2007-2013. Analýzou vybraných ukazatelů jednotlivých prioritních os je dospěno k závěru, že ne všechny ukazatele týkající se rozvoje území Moravskoslezského kraje dosáhly požadovaných hodnot. V této fázi je hlavním úkolem tyto hodnoty zanalyzovat a navrhnout další postup, jak hodnoty v novém programovém období zdárně naplnit. Následně navrhuji konkrétní finanční nástroje a operační programy, ze kterých lze finanční podporu v současném programovém období čerpat.

Z provedené analýzy následně vyberu konkrétní indikátor, jehož skutečná hodnota nedosáhla požadovaného stavu stanoveného Strategií Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Hlavním výstupem diplomové práce je navržení konkrétního projektu, který je na základě vlastního průzkumu potřebný pro rozvoj daného správního obvodu. Jeho uskutečnění napomůže Moravskoslezskému kraji vylepšit aktuální statistické údaje o čerpání finančních prostředků z evropských fondů na území kraje a také zvýšení potenciálu rozvoje území, ve kterém bude projekt lokalizován.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Téma diplomové práce je zaměřeno na zhodnocení čerpání finančních prostředků z Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. Jedná se o region soudržnosti, který je územně totožný s Moravskoslezským krajem. Spolu se Strategií Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko pro období 2007-2013 tvoří Regionální operační program Moravskoslezsko koncept dvou důležitých strategických dokumentů, ze kterých lze na základě údajů o zrealizovaných projektech programového období ohodnotit úspěšnost čerpání dotací z rozpočtů Evropské unie.

Cílem diplomové práce je posoudit, do jaké míry byla Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko pro období 2007-2013 naplněna a které stanovené hodnoty nedosáhly předpokládaných hodnot. Ze získaných výsledků bude vytvořen souhrn nenaplněných indikátorů, kterým budou následně doporučeny konkrétní finanční nástroje, ze kterých mohou být čerpány finanční prostředky pro jejich naplnění v novém programovém období 2014-2020. Jelikož je téma zaměřeno na realizované projekty v rámci Regionálního operačního programu Moravskoslezsko, závěrečná doporučení jsou určena pro subjekty vykonávající svou činnost na území Moravskoslezského kraje.

Teoretická část je zaměřena na analýzu strategického dokumentu nesoucí název Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko pro období 2007-2013. V rámci něj jsou vymezeny prioritní osy, na které se kraj v programovém období zaměřuje, doplněné o podrobnou SWOT analýzu. Informace získané z rozboru Regionálního operačního programu Moravskoslezsko a Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013 budou následně použity v praktické části k analýze vybraných indikátorů prioritních os.

Data poskytnutá Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko z informačního systému MONIT 7+ (sestava R17 - Projekce finančního čerpání v rámci ROP Moravskoslezsko a sestava R18 – Monitorovací indikátory projektů) jsou základem pro rozsáhlou analýzu realizovaných projektů na území Moravskoslezského kraje. V rámci ní jsou sledovány cílové hodnoty vybraných indikátorů stanovených ve Strategii se skutečným stavem zjištěným ze sestav R17 a R18. Pro tvorbu tabulek a grafů bude v souvislosti s prováděnou analýzou využíváno deskriptivní statistiky, která bude doplněna o informace z analýzy Strategie z teoretické části. Praktická část bude tedy založena na spojení kvalitativního a kvantitativního výzkumu.

Návrh konkrétního projektu je předmětem poslední části diplomové práce. Na základě vlastního terénního výzkumu, po rozhovoru s majitelkou vybraného objektu a starostkou územně samosprávného celku je vytvořen koncept projektového záměru zacíleného na rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti. Jeho součástí je i stručná riziková analýza, která identifikuje možná rizika, která mohou v průběhu realizace projektu nastat. Realizace projektu je zacílena na využití místního potenciálu cestovního ruchu a zvýšení atraktivity zkoumaného území. Cílem projektu je zvýšení návštěvnosti a přispění k budoucímu rozvoji území obce Spálov.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KOHEZNÍ POLITIKA

Kohezní politiku lze chápat jako jeden ze základních pilířů Evropské unie. Podle Bauna a Marka (2014, s. 1) lze kohezní politiku vymezit mnoha různými definicemi, avšak v konečném důsledku je význam každé definice stejný. Všeobecně se mluví o konceptu podpory konvergence neboli sbližování nebo o snižování rozdílů mezi regiony členských států uvnitř Evropské unie. V literatuře se můžeme setkat také s pojmy strukturální politika, politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU nebo regionální politika. Jak uvádí Bachtler, Mendez a Wislade ve své publikaci (2013, s. 12), podstatou kohezní politiky je řešení problémů souvisejících s nerovnoměrným hospodářským růstem a rozvojem v celé EU. Koncept kohezní politiky byl vytvořen koncem osmdesátých let 20. století, kdy došlo k ratifikaci Jednotného evropského aktu (SEA). Kohezní politika se tak stala primárním politickým nástrojem EU pro posílení hospodářské, sociální a (ratifikací Lisabonské smlouvy v roce 2009) také územní soudržnosti. (Baun a Marek, 2014, s. 2)

Vypěstlost regionů je závislá na mnoha faktorech, ať už hospodářských, sociálních, nebo geografických. Evropská unie slučující 28 států (Spojené království je bráno stále jako součást EU. Začala jednání o vystoupení, avšak oficiálně stále členem je) je tedy velmi diverzifikovaným územím, které je dáno vlastní povahou jednotlivých členských států. Marek a Kantor ve své publikaci uvádí (2009, s. 17), že hlavním cílem regionální politiky Evropské unie je zvyšování ekonomické a sociální soudržnosti, což následně vede ke snižování rozdílů na meziregionální úrovni. V souvislosti s ekonomickými faktory poukazují na fakt, že sbližování jednotlivých oblastí vede ke zlepšení vývoje a zvýšení konkurenceschopnosti. Boháčková a Hrabánková (2009, s. 1) v této souvislosti zdůrazňují zejména ekonomická a sociální kritéria, na jejichž základě je možné stanovit problémové regiony. Důležitými faktory jsou především trvale udržitelná zaměstnanost, kvalitní rozvoj regionů a životní úroveň obyvatel.

V období mezi lety 1960 a 1980 převažovaly tendence, kdy teorie obchodu a integrace ignorovaly možnost, že vývoj v silných regionech může zapříčinit vznik meziregionálních rozdílů. Až od reformy strukturálních fondů v roce 1989 se stal princip koheze neboli princip soudržnosti jedním z klíčových politik Evropské unie. V kontextu rychle se měnících ekonomických, demografických a politických skutečností se politika soudržnosti stávala čím dál větší složkou evropského rozpočtu. Finanční prostředky poskytnuté na podporu cílů soudržnosti se od tohoto okamžiku více než zdvojnásobily a kohezní politika se tak

stala největším nástrojem v rámci rozpočtu Evropské unie. (Farole, Rodríguez-Pose a Storper, 2011)

Podle Zahradníka (2017, s. 1) zavedení kohezní politiky výrazně přispívalo ke snižování rozdílů mezi tehdejšími členy. Největší pokrok byl zaznamenán hlavně u ukazatele HDP na obyvatele, který se u nejzaostalejších zemí EU výrazně přiblížil celoevropskému průměru. Nicméně podstatné rozdíly mezi regiony EU stále přetrvávají. Disparity byly historicky značně prohloubeny díky rozšiřování Evropské unie o jižní a východní státy, které jsou, v porovnání s vyspělými západními zeměmi, zaostalé. Výraznému prohloubení rozdílů mezi jednotlivými členskými státy EU přispěla také nedávná hospodářská krize.

1.1 Cíle kohezní politiky

Regionální politika má svůj původ již v Římských smlouvách, avšak první zmínka o formální regionální politice se objevila až v roce 1986 v Jednotném evropském paktu. Od té doby byly dokončeny 4 programové období, přičemž páté nyní probíhá. (Pinho, Varum a Antunes, 2015) Česká republika byla od vstupu do Evropské unie 1. května 2004 součástí pouze třech programových období. Zahradník (2017, s. 50-70) vymezuje pro Českou republiku tato období:

- programové období 2004-2006,
- programové období 2007-2013,
- programové období 2014-2020.

Pro každou etapu byly jasně definovány cíle. Jejich počet se v průběhu let redukovat a v některých případech došlo i ke sloučení dvou cílů do jednoho. Následující tabulka jednotlivé cíle všech programových období shrnuje:

Tabulka 1 Cíle všech programových období

Programové období 1989-1993 (5leté)

- 1. Podpora rozvoje a strukturální adaptace regionů s opoždujícím se vývojem**
- 2. Přestavba regionů, příhraničních regionů nebo částí regionů (včetně oblastí s problematickým trhem práce a městských oblastí s vysokou koncentrací obyvatelstva), které jsou těžce postiženy úpadkem průmyslu**
- 3. Boj s dlouhodobou nezaměstnaností**

<p>4. Usnadnění začlenění mladých lidí do pracovního života</p> <p>5a. Urychlení strukturálních změn v zemědělství</p> <p>5b. Podpora rozvoje venkovských oblastí</p>
<p style="text-align: center;">Programové období 1994-1999 (6leté)</p>
<p>1. Rozvoj a strukturální přizpůsobení zaostávajících regionů</p> <p>2. Přestavba regionů nebo jejich částí, které jsou těžce postiženy zaostávajícím rozvojem průmyslu</p> <p>3. Boj s dlouhodobou nezaměstnaností a usnadnění začlenění mladých osob a osob ohrožených vyloučením z trhu práce do pracovního života. Podpora rovných šancí pro muže a ženy na pracovním trhu</p> <p>4. Usnadnění adaptace pracovních sil na proces změn v průmyslu a na změny výrobních systémů</p> <p>5. Podpora rozvoje venkova</p> <p>6. Podpora rozvoje a strukturální adaptace v oblastech s extrémně nízkou hustotou obyvatelstva</p>
<p style="text-align: center;">Programové období 2000-2006 (7leté)</p>
<p>1. Podpora rozvoje a strukturální adaptace zaostávajících regionů</p> <p>2. Hospodářská a sociální koheze oblastí, které čelí strukturálním obtížím</p> <p>3. Adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti</p>
<p style="text-align: center;">Programové období 2007-2013 (7leté)</p>
<p>1. Konvergence</p> <p>2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost</p> <p>3. Evropská územní spolupráce</p>

Programové období 2014-2020 (7leté)

1. Investice pro růst a zaměstnanost

2. Evropská územní spolupráce

Zdroj: Vlastní zpracování podle Boháčkové a Hrabánkové, 2009; Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2012y

Z tabulky číslo 1 je zřejmé, že se počet cílů v jednotlivých programových obdobích redukuje. V rozmezí let 1989 až 1999 jejich počet dosahoval až šesti, přičemž specifikace a zaměření cílů byly velmi detailní a podrobné. Postupem času se počet programových cílů redukoval až k dnešním aktuálním dvěma, kterými jsou Integrace pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Z časového hlediska je také z tabulky zřejmé, že se programová období prodlužovala. Z původních 5 let programového období 1989-1993 se délka etapy ustálila na 7 letech. Jednotlivé cíle programových období 2007-2013 a 2014-2020 budou detailně představeny v níže uvedených kapitolách.

Podle Zahradníka (2017, s. 5) však můžeme definovat 3 klíčové oblasti kohezní politiky Evropské unie, při jejichž naplnění dosáhne Evropská unie všeobecných rozvojových cílů. Mezi tyto oblasti patří:

- využití veškerého potenciálu zaostávajících regionů,
- zvyšování konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v rámci nízkouhlíkové ekonomiky,
- odstraňování přeshraničních bariér a překážek integrace.

1.2 Hlavní principy kohezní politiky

Podle Boháčkové a Hrabánkové (2009, s. 49) Amsterodamská smlouva stanovuje, že hlavní činností Evropské unie je snižování rozdílů mezi evropskými regiony a posilování nejvíce znevýhodněných regionů členských států s cílem podpory hospodářské a sociální soudržnosti. Tato činnost pak bude vykonávána na základě přesně vymezených principů a zásad. Mezi základní principy byly zařazeny:

- princip koncentrace,
- princip programování,
- princip partnerství,

- princip adicionality,
- monitorování a vyhodnocování. (Marek a Kantor, 2009, s. 27-28)

1.2.1 Princip koncentrace

Lukášková, Hoke a Tomašík (2011, s. 47-48) uvádí, že hlavním cílem principu koncentrace je alokace finanční podpory do nejzaostalejších regionů Evropské unie. Podpora je ovšem poskytována na základě předem stanovených cílů a priorit, které si definují jednotlivé členské státy ve spolupráci s Evropskou komisí. Podle Marka a Kantora (2009, s. 27) vede dodržování principu koncentrace k jednodušší a přehlednější kontrole a monitorování, stejně jako k vyšší efektivitě vynakládání finančních prostředků.

1.2.2 Princip programování

Princip programování lze považovat za základ celé kohezní a strukturální politiky. Principem této zásady je podpora uskutečňovaná skrz programové dokumenty regionálního rozvoje, které jsou zpracovávány na sedmiletá období. Dokumenty jsou podmíněny existencí střednědobých a dlouhodobých strategií, na jejichž základě jsou finanční prostředky přerozdělovány na projekty dle stanovených priorit. (Zahradník, 2017, s. 74)

1.2.3 Princip partnerství

Podle Boháčkové a Hrabánkové (2009, s. 51) je principem partnerství chápána spolupráce probíhající na dvou úrovních. Za hierarchicky vyšší stupeň spolupráce je považována kooperace mezi Evropskou komisí a jednotlivými členskými státy. Neméně důležitou je ovšem i spolupráce na vnitrostátní úrovni. Partnerství také vyžaduje participaci příslušných regionálních a místních orgánů včetně nevládních aktérů na přípravě, implementaci, řízení a monitorování operačních programů.

1.2.4 Princip adicionality

Základem principu adicionality neboli doplňkovosti je spolufinancování podpořených projektů z fondů Evropské unie ze strany příjemců finančních prostředků. Unijní fondy by obecně neměly být náhradou národních výdajů. Proto je jednou ze základních podmínek finanční zainteresovanost členských států a jejich orgánů. Výše spolufinancování je odvozována od typu a charakteru projektu. (Marek a Kantor, 2009, s. 28)

Zahradník (2017, s. 75) tento princip doplňuje o test adicionality, jehož cílem je přezkum, zda členský stát záměrně nesnížil objem výdajů na konkrétní aktivity jen proto, že na stejnou oblast mohou být využity zdroje z Evropské unie.

1.2.5 Princip monitorování a vyhodnocování

Smyslem principu monitorování a vyhodnocování je zvyšovat efektivitu nakládání s finančními prostředky. Monitorování a kontrola probíhají ve třech různých úrovních. Jedná se o hodnocení předběžné, průběžné a následné. (Marek a Kantor, 2009, s. 28)

Dle Wokouna (2006, s. 14) je smyslem předběžného monitorování (ex ante) hodnocení dopadů projektu, poté následuje průběžný monitoring realizace projektového záměru a v závěru projekt podléhá následné kontrole (ex post), při které se hodnotí faktické přínosy projektu.

1.3 Principy programového období 2014-2020

V rámci příprav programového období 2014-2020 byly v České republice stanoveny specifické principy využívání kohezní politiky EU. Ministerstvo pro místní rozvoj v Podkladu pro přípravu Dohody o partnerství pro programového období 2014-2020 (© 2012f, s. 11) definovalo tyto principy:

- princip strategického zaměření a propojování,
- princip podpory fungujícího trhu,
- princip podpory kvalitních projektů,
- princip snadnější přípravy a realizace projektů.

1.3.1 Princip strategického zaměření a propojování

Smyslem této zásady je podle Zahradníka (2017, s. 76) podpora záměrů, které jsou v souladu se stanovenými cíli a prioritami, jež jsou podřízeny jednak Strategii Evropa 2020, ale také národním strategiím a Strategií mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky. Operační programy jsou proto sestavovány tak, aby odpovídaly všem rozvojovým strategiím.

1.3.2 Princip podpory fungujícího trhu

Jak uvádí Zahradník (2017, s. 76), cílem tohoto principu je podpora tržních mechanismů prostřednictvím využívání finanční podpory. Zavedením principu podpory fungujícího trhu

operační programy napomáhají pouze těm odvětvím a sektorům, u nichž dochází k tržnímu selhání.

1.3.3 Princip podpory kvalitních projektů

Jedná se o podporu projektů, které budou v souladu se stanovenými cíli a prioritami. Doložení proveditelnosti projektu se tímto nevztahuje pouze fázi realizace, ale především na etapu dosahování výsledků a využitelnosti. (Zahradník, 2017, s. 76)

1.3.4 Princip snadnější přípravy a realizace projektů

Podle Zahradníka (2017, s. 76) je zavedení principu snadnější přípravy a realizace projektů zacíleno především na žadatele a příjemce finanční podpory. Jedná se především o vytvoření jednoduchého a celistvého prostředí pro přípravu projektů.

1.4 Strukturální fondy EU

Podle Hrdého (2006, s. 106) politika soudržnosti využívá k dosažení stanovených cílů strukturálních fondů. Pro programové období 2007-2013 se jedná o Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), Evropský sociální fond (ESF) a Kohezní fond, neboli fond soudržnosti (CF).

Strukturální fondy prošly do nového programovacího období 2007-2013 určitými změnami. Hlavními finančními nástroji tehdy byly Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond, Evropský garanční a podpůrný fond (EAGGF) a Finanční nástroj pro řízení rybolovu (FIFG). V období 2007-2013 se podpora rybářství transformovalo do samostatné společné rybářské politiky financované z Evropského rybářského fondu (EFF). Nově byla také podpora rozvoje venkova zahrnuta do společné zemědělské politiky prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). (Wokoun, Mates, Kadeřábková a kol., 2011, s. 122)

1.4.1 Evropský fond regionálního rozvoje

Vznik Evropského fondu regionálního rozvoje je datován do roku 1972, avšak fungovat začal až o 3 roky později v roce 1975. Součástí regionální politiky Evropské unie se ERDF stal v roce 1988 a jeho význam neustále roste. Podpora z fondu plyne primárně na regionální rozvoj, zvyšování konkurenceschopnosti a spolupráci regionů členských států. Do oblasti financování spadají především výzkum a inovace, životní prostředí a investice

do infrastruktury v nejzaostalejších regionech EU. Snahou ERDF je totiž snižování rozdílů, posilování koheze a dosažení pozvolného sblížení výše regionů členských států Unie. Po finanční stránce je jedná o největší fond kohezní politiky (Marek a Kantor, 2009, s. 28; Zahradník, 2017, s. 94)

1.4.2 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond (ESF), jako jeden ze strukturálních fondů Evropské unie, je zakotven v Římské smlouvě. Do provozu byl uveden v roce 1960 a jedná se o nejstarší strukturální fond EU. V té době existovaly výrazné rozdíly v míře nezaměstnanosti mezi členskými státy Evropské unie. ESF proto vznikl za účelem podpory nezaměstnanosti v nejvíce postižených členských regionech. Hlavními prioritami byla podpora profesní mobility a rekvalifikace. Postupem času se z fondu stal základní nástroj realizace Evropské strategie zaměstnanosti. Hlavními činnostmi ESF jsou prevence nezaměstnanosti, zvyšování adaptability pracovníků a podniků na ekonomické a technologické změny, poradenství v oblasti zaměstnanosti, boj proti různým formám diskriminace na trhu práce, socializace znevýhodněných osob, zajištění rovných příležitostí pro muže a ženy na trhu práce, podpora celoživotního vzdělávání a posílení systému vzdělávání a rekvalifikace. (Welbers, 2011)

1.4.3 Kohezní fond

Zahradník (2017, s. 100) uvádí, že Kohezní fond podle teorie nespadá do kategorie strukturálních fondů. Avšak běžně je zařazován do skupiny tří strukturálních fondů, jimiž je prováděna a realizována kohezní politika.

Kohezní fond byl vytvořen Maastrichtskou smlouvou v roce 1993. Smlouva stanovuje, že prostředky budou poskytovány těm regionům, jejichž HNP na obyvatele je nižší, než je 90% průměru Evropské unie. Do sféry vlivu kohezního fondu náleží projekty zaměřené na životní prostředí a udržitelný rozvoj a projekty dopravní infrastruktury, které přispívají k rozvoji transevropské dopravní sítě. (Wokoun a kol., 2008, s. 350)

2 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007-2013

Kohezní politika Evropské unie si klade za úkol podporovat udržitelný hospodářský a sociální rozvoj a také snižovat rozdíly mezi různými regiony členských států EU. K výkonu kohezní politiky byl vytvořen obsáhlý komplex mechanismů, který odpovídá konkrétnímu víceletému programovému období. (Jeníček a kol., 2010, s. 111)

Jak uvádí Wokoun a kol. (2008, s. 375), mezi základní dokumenty programového období 2007-2013 patří Strategické obecné zásady Společenství (dále jen SOZS). Jedná se o rámec, který byl vytvořen v roce 2006 Radou Evropské unie a slouží jako strategický dokument pro období 2007-2013. Podle Zahradníka (2017, s. 79) SOZS stanovuje hlavní zásady a prioritní oblasti, kterými se bude Evropská unie v nadcházejících letech 2007-2013 zabývat. Lukášková, Hoke a Tomašík (2011, s. 42) vymezují SOZS jako základní tezi pro přípravu národních strategických referenčních rámců a operačních programů.

Národním strategickým referenčním rámcem (NSRR) se rozumí rozvojová strategie na úrovni státu, která vychází z Národního rozvojového plánu České republiky. Na základě NSRR členské státy vyjednávají podobu operačních programů s Evropskou komisí. Jedná se tedy o konsenzus mezi prioritami EU stanovenými v SOZS a prioritami členského státu definovanými v národním rozvojovém plánu. (Marek a Kantor, 2009, s. 36)

2.1 Cíle programového období 2007-2013

Cíle programového období 2007-2013 již byly zmíněny v tabulce číslo 1. Jedná se o tyto:

1. Konvergence
2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
3. Evropská územní spolupráce

V porovnání s obdobím 2000-2006 došlo v nadcházejícím programovém období k několika změnám. Formálně se počet cílů nezměnil, došlo ale k určité transformaci. V programovém období 2007-2013 došlo ke sloučení předešlých 3 cílů do 2 a zrušení Iniciativ. Do samostatného třetího cíle nového období byla přiřazena Iniciativa INTERRGER III. (Wokoun a kol., 2008, s. 363)

2.1.1 Konvergence

Podle Zahradníka (2017, s. 82) lze cíl Konvergence považovat do jisté míry za paralelu prvního cíle Podpora rozvoje a strukturální adaptace zaostávajících regionů programového

období 2000-2006. Konvergence je určena pro nejméně rozvinuté regiony Evropské unie a hlavními prioritami jsou podpora růstu a tvorba pracovních míst. Jedná se tedy o snahu přibližování ekonomické úrovně regionů. (Marek a Kantor, 2009, s. 24)

Jeníček a kol. (2010, s. 112) vymezují základní kritéria, podle kterých má region nárok na podporu z cíle Konvergence:

1. Regiony, u nichž je HDP na obyvatele nižší než 75% průměru EU. (V rámci České republiky podmínku HDP na obyvatele menší než 75% průměru EU splňují všechny regiony kromě Prahy.)
2. Regiony, které splňovaly podmínku méně než 75 % v EU 15, ale po rozšíření na EU 25 tuto hranici překračují. Jedná se o tzv. „phasing-out“ regiony.
3. Přírodně znevýhodněné regiony a geograficky vzdálené oblasti (např. Madeira).
4. Země, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU.

V rámci Konvergence je podpora z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) zacílena především na rozvoj a zkvalitnění základní infrastruktury, ochranu životního prostředí a modernizaci a rozmanitost ekonomických struktur regionů. Evropský sociální fond (ESF) slouží zejména ke zlepšování kvality institucí trhu práce, vzdělávacích systémů, sociálních služeb, nárůst investic do lidského kapitálu nebo také posílení výkonnosti národních správ (Wokoun a kol., 2008, s. 364). Marek a Kantor (2009, s. 25) dále doplňují využitelnost Kohezního fondu (CF) v rámci nadnárodní dopravní a ekologické infrastruktury.

2.1.2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Hlavní činností cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je posilování konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v regionech, které nespádají do první kategorie zaostalých regionů. Jedná se tedy o regiony, jejichž HDP na obyvatele je vyšší než 75% průměru EU. (Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 102)

Zahradník (2017, s. 85) vymezuje kritéria, po jejichž splnění region spadá do toho cíle:

1. Všechny regiony, které nespádají do cíle Konvergence. To znamená, že HDP na obyvatele regionu je vyšší než 75 % průměru EU.
2. Tzv. „phasing-in“ regiony. Jedná se o regiony, které v období 2000-2006 spadaly do cíle 1, což znamená, že splňovaly podmínku HDP na obyvatele nižší než 75 % průměru EU 15. Avšak v období 2007-2013 překročili hranici HDP na obyvatele 75 % průměru EU 15.

Alokace pro regiony, které spadají do cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, je výrazně nižší. Je to dáno především tím, že v těchto oblastech není potřeba finanční pomoci v takovém měřítku, jako u regionů spadajících do cíle Konvergence. (Marek a Kantor, 2009, s. 25)

Lukášková, Hoke a Tomašík (2011, s. 44) uvádí, že se cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost uskutečňuje prostřednictvím regionálních a národních programů. Hlavní činností regionálních programů je posilování konkurenceschopnosti a atraktivity regionů. Cílem národních programů je v souladu s prioritami Evropské strategie zaměstnanosti podpora podniků a pracovníků zejména při zvyšování produktivity a kvality práce.

2.1.3 Evropská územní spolupráce

Evropská územní spolupráce se zaměřuje na podporu v oblasti přeshraniční, meziregionální a mezinárodní spolupráce v rámci EU. Cíl souvisle navázal na dřívější iniciativu INTERREG. Hlavními prioritami jsou podpora vědy a výzkumu, životního prostředí, řízení vodního zdrojů a předcházení vzniku rizik. (Zahradník, 2017, s. 85)

V následující tabulce je uveden přehled jednotlivých cílů a finančních nástrojů programového období 2007-2013 a také celková alokace finančních prostředků, která jim byla přidělena.

Tabulka 2 Cíle programového období 2007-2013

Cíl	Finanční nástroje	Procentní vyjádření	Peněžní vyjádření
Konvergence	ERDF		
	ESF	96,98 %	25,88
	CF		mld. €
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF	1,56 %	419,09
	ESF		mil. €

Evropská územní spolupráce	ERDF	1,46 %	389,05 mil. €
Celková alokace			26,69 mld. €

Zdroj: Vlastní zpracování podle Marka a Kantora, 2009; Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012g

Celková alokace pro Českou republiku činí v programovém období 2007-2013 26,69 mld. €. V přepočtu se jedná přibližně o 752,70 mld. Kč. Tabulka číslo 2 obsahuje přehled cílů téhož období a k nim přiřazené jednotlivé strukturální fondy. Z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) lze financovat aktivity v rámci všech cílů programového období. Nejvíce finančních prostředků bylo v rámci kohezní politiky přiřazeno cíli 1, téměř 730 mld. Kč, nejméně pak cíli 3, v přepočtu asi 10,97 mld. Kč. Nejvýznamnějším cílem z hlediska výše celkové alokace je jednoznačně Konvergence, v rámci níž mohou nejméně rozvinuté regiony čerpat ze všech 3 strukturálních fondů Evropské unie. Jedná se o Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond i Kohezní fond.

2.2 Struktura operačních programů

Podle Jeníčka a kol. (2010, s. 115) je finanční podpora ze strukturálních fondů realizována prostřednictvím operačních programů, v jejichž rámci jsou vyhlašovány jednotlivé dotační tituly. Každému operačnímu programu je stanoven řídicí orgán. Nejčastěji se jedná o jednotlivé resorty ministerstev. Marek a Kantor (2009, s. 37) dále teorii rozvíjí a uvádí, že obsahem jednotlivých operačních programů je přehled priorit, řízení a finančních zdrojů. O struktuře operačních programů je rozhodováno na úrovni Evropské unie, konkrétně v Evropské komisi, na návrh vlády členského státu.

Operační programy cíle Konvergence lze rozdělit do dvou variant – tematické a regionální operační programy. Tematické programy se zaměřují na problematiku životního prostředí, dopravy, podnikání apod., zatímco regionální programy jsou vztaženy na konkrétní region soudržnosti ČR, neboli region NUTS II, v oblastech regionální infrastruktury, rozvoje měst, rozvoje venkovských oblastí nebo cestovního ruchu. (Marek a Kantor, 2009, s. 37)

Vláda České republiky ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj (2007, s. 71-79) vytvořila na základě Národního strategického referenčního rámce²⁶ operačních programů pro programové období 2007-2013. V rámci cíle Konvergence se jedná o těchto 15:

1. Tematické operační programy

- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- OP Životní prostředí
- OP Doprava
- Integrovaný OP
- OP Technická pomoc

2. Regionální operační programy

- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Střední Čechy

Jeníček a kol. (2010, s. 116) v rámci shody s Národním strategickým referenčním rámcem stanovuje další 2 operační programy cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Jsou to:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

Podle Marka a Kantora (2009, s. 51-56) je doplněno zbývajících 9 operačních programů, které spadají pod cíl Evropská územní spolupráce.

- INTERACT II
- ESPON II
- OP mezinárodní spolupráce
- OP nadnárodní spolupráce
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko

- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko

Následující čtyři tabulky strukturu operačních programů programového období 2007-2013 shrnují. Cílem jednotlivých tabulek je vymezení tematických a regionálních programů, programů cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a programů cíle Evropská územní spolupráce. Ke každému operačnímu programu bude dále přiřazen řídicí orgán, finanční nástroje a celková alokace finančních prostředků.

Tabulka 3 Tematické operační programy

OPERAČNÍ PROGRAM	ŘÍDICÍ ORGÁN	FONDY	ALOKACE
OP Doprava	Ministerstvo dopravy	ERDF, CF	5,82 mld. €
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí	ERDF, CF	4,92 mld. €
OP Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu	ERDF	3,12 mld. €
OP Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ERDF	2,07 mld. €
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ESF	1,88 mld. €
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ESF	1,83 mld. €
Integrovaný OP	Ministerstvo pro místní rozvoj	ERDF	1,62 mld. €
OP Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj	ERDF	0,229 mld. €

Zdroj: Vlastní zpracování podle Ministerstva pro místní rozvoj, © 2012j

Tabulka číslo 3 řadí tematické operační programy sestupně od nejvyšší přidělené alokace po alokaci nejnižší. Jak je z tabulky zřejmé, největší objemy finančních prostředků byly v programovém období 2007-2013 přiděleny OP Doprava a OP Životní prostředí. Jednalo se téměř o 11 miliard eur, což je v porovnání víc než součet finanční podpory zbývajících

šesti programů. Jsou to rovněž jediné oblasti, u kterých bylo možno čerpat finanční podporu ze dvou strukturálních fondů, konkrétně ERDF a CF. Řídící orgány v tomto případě zastupují jednotlivé resorty ministerstev České republiky.

Tabulka 4 Regionální operační programy

OPERAČNÍ PROGRAM	ŘÍDÍCÍ ORGÁN	FONDY	ALOKACE
ROP Severozápad	Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad	ERDF	762,77 mil. €
ROP Moravskoslezsko	Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko	ERDF	734,27 mil. €
ROP Jihovýchod	Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod	ERDF	720,36 mil. €
ROP Střední Morava	Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava	ERDF	672,24 mil. €
ROP Severovýchod	Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod	ERDF	671,29 mil. €
ROP Jihozápad	Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad	ERDF	633,65 mil. €
ROP Střední Čechy	Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy	ERDF	571,72 mil. €

Zdroj: Vlastní zpracování podle Ministerstva pro místní rozvoj, © 2012i

Celková alokace sedmi regionálních operačních programů činila v programovém období 4,66 miliard eur a výše finanční podpory se v jednotlivých regionálních operačních programech výrazně nelišila. Z tabulky 4 lze vypočítat totožné financování všech sedmi programů z fondu ERDF. Řídícími orgány jsou v tomto případě Regionální rady regionů soudržnosti jednotlivých území regionů soudržnosti.

Tabulka 5 Operační programy cíle Regionální konkurenceschopnost
a zaměstnanost

OPERAČNÍ PROGRAM	ŘÍDÍCÍ ORGÁN	FONDY	ALOKACE
OP Praha Konkurenceschopnost	Magistrát hl. m. Prahy	ERDF	241,2 mil. €
OP Praha Adaptabilita	Magistrát hl. m. Prahy	ESF	108,39 mil. €

Zdroj: Vlastní zpracování podle Ministerstva pro místní rozvoj, © 2012e

V rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost byly vytyčeny 2 operační programy. Jsou zaměřeny na regiony, které nespádají pod cíl Konvergence. V kontextu České republiky se jedná pouze o hl. m. Prahu. Výše poskytnutých finančních prostředků je v tomto případě 0,42 miliardy eur. Nejvyšším orgánem je pro tyto operační programy stanoven Magistrát hl. m. Prahy.

Tabulka 6 Operační programy cíle Evropská územní spolupráce

OPERAČNÍ PROGRAM	ŘÍDÍCÍ ORGÁN	FONDY	ALOKACE
OP meziregionální spolupráce	Conseil Régional Nord - Pas de Calais ve Francii	ERDF	321,32 mil. €
OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko	Ministerstvo pro místní rozvoj	ERDF	219,46 mil. €
OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko	Bavorské státní ministerstvo hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologie	ERDF	115,51 mil. €
OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko	Úřad spolkové vlády Dolního Rakouska	ERDF	69,12 mil. € pro ČR
OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko	Saské státní ministerstvo hospodářství a práce	ERDF	67,20 mil. € pro ČR
OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko	Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR	ERDF	56,55 mil. € pro ČR
ESPON II	lucemburské Ministerstvo udržitelného rozvoje a infrastruktury	ERDF	45 mil. €

OP nadnárodní spolupráce	Amt der Wiener Landesregierung v Rakousku	ERDF	37,46 mil. € pro ČR
INTERACT II	Bratislavský samosprávný kraj	ERDF	-

Zdroj: Vlastní zpracování podle Ministerstva pro místní rozvoj, © 2012a

Na devět operačních programů cíle Evropská územní spolupráce bylo vymezeno celkově 0,39 miliardy eur. Nejvyšší finanční podpora připadla podle tabulky 6 Operačnímu programu meziregionální spolupráce. Ovšem výše finančních prostředků je v rámci některých operačních programů stanovena pouze pro Českou republiku, u jiných (například spolupráce Česko – Polsko) jde o sumu celkovou. Řídící orgány jednotlivých operačních programů jsou rozmanité. V kontextu České republiky je zastoupeno pouze Ministerstvo pro místní rozvoj u přeshraniční spolupráce ČR a Polska.

3 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM MORAVSKOSLEZSKO

V programovém období 2007-2013 spadalo sedm regionálních operačních programů do cíle Konvergence. Podle Zahradníka (2017, s. 187) byl vznik regionálních operačních programů vnímán jako prohlubování decentralizace a zaměření se na specifické regionální potřeby. Z obsahového hlediska lze vymezit tři základní oblasti shodné pro všechny regionální operační programy. Jedná se především o dopravní infrastrukturu, rozvoj měst a venkova a také cestovní ruch. ROP Moravskoslezsko měl k dispozici v období 2007-2013 alokaci ve výši 734,27 mil. €. V rámci celkové výše vymezené pro regionální operační programy se jednalo o 15,8 %. Evropské prostředky spravuje Regionální rada ROP Moravskoslezska, která je řídicím orgánem. (Zahradník, 2017, s. 187-188)

3.1 Strategie regionu Moravskoslezsko

Programový dokument regionu Moravskoslezsko je zpracován na sedmileté období. V rozmezí let 2007-2013 region spadá do cíle Konvergence, jehož cílem je podpora ekonomického a sociálního rozvoje zaostalých regionů členských států Evropské unie. ROP Moravskoslezsko je v tomto období financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj, přičemž celková alokace činí 734,27 mil. €. Přípravy Strategie regionu Moravskoslezsko se účastnilo mnoho aktérů na principu partnerství. Snaha zapojení co nejvíce regionálních partnerů vyústila ve vznik Pracovní skupiny pro přípravu a programování Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013. Do plánování se tak zapojili kromě zástupců kraje a měst i členové vysokých škol, nestátních neziskových organizací a mnoho dalších. Tvorba Strategie vycházela z mnoha jiných dokumentů. Jednalo se například o Národní strategický referenční rámec, Strategické obecné zásady Společenství, Strategii regionálního rozvoje ČR nebo také Národní rozvojový plán pro období 2007-2013. (RRRS, 2014a)

Globální cíl

Globální cíl Regionálního operačního programu Moravskoslezsko vychází ze strategických cílů Národního rozvojového plánu a Národního strategického referenčního rámce 2007-2013 a zohledňuje rozvojový potenciál území. Podstatou globálního cíle je urychlení rozvoje a zvýšení konkurenceschopnosti efektivnějším využíváním potenciálu regionu. Naplnění cíle předchází především postupné zvyšování kvality života obyvatelstva, zvyšování atraktivity pro návštěvníky a případné investory, zlepšení podmínek pro práci a mo-

dernizace dopravní infrastruktury. Důležitou roli v tomto ohledu hraje také větší aktivita marketingu Moravskoslezského kraje. (RRRS Moravskoslezsko, 2014a)

V návaznosti na globální cíl byly vytvořeny prioritní oblasti, na které je třeba se v programovém období 2007-2013 zaměřit. Jde především o oblasti infrastruktury a životního prostředí, kvality života v regionu, rozvoje venkova a zkvalitnění městského prostředí a institucionálního a administrativního zajištění realizace Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. (RRRS, 2014a) Předmětem následující kapitoly je shrnutí prioritních os a oblastí podpory Strategie.

3.2 Prioritní osy

PO 1: Regionální infrastruktura a dostupnost

- 1.1 Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury
- 1.2 Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava
- 1.3 Rozvoj dopravní obslužnosti
- 1.4 Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení

PO 2: Podpora prosperity regionu

- 2.1 Infrastruktura veřejných služeb
- 2.2 Rozvoj cestovního ruchu
- 2.3 Podpora využívání brownfields
- 2.4 Marketing regionu

PO 3: Rozvoj měst

- 3.1 Rozvojové póly regionu
- 3.2 Subregionální centra

PO 4: Rozvoj venkova

- 4.1 Rozvoj venkova

PO 5: Technická pomoc

- 5.1 Implementace operačního programu
- 5.2 Podpora absorpční kapacity (RRRS, 2014a)

3.3 Socioekonomická analýza regionu

Moravskoslezský kraj se nachází na severovýchodě České republiky a počet obyvatel k 31. 12. 2017 dosahoval hodnoty 1 205 886, což jej řadí na třetí místo krajů s nejvyšším

počtem obyvatel. Administrativně Moravskoslezský kraj představuje současně jednotku NUTS III (kraje ČR) i jednotku NUTS II (regiony soudržnosti ČR). Kraj je tvořen ze 4 okresů: Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město a skládá se z 22 obcí s rozšířenou působností. (ČSÚ, © 2018a, ČSÚ, © 2018b, ČSÚ © 2017)

Moravskoslezský kraj se v kontextu České republiky řadí mezi regiony s nejmenším počtem obcí. Ze socioekonomické analýzy Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013 se jedná o 299 obcí. Osídlení kraje podléhá dvěma tendencím. Centrální ostravsko-karvinská oblast je charakteristická vysokou koncentrací obyvatelstva a průmyslových oblastí, zatímco západní a jihovýchodní zemědělská a horská území jsou typická řídkým osídlením. Ekonomika kraje je převážně založena na hornictví, hutnictví a těžkém strojírenství. Nedostatečná finanční podpora a inovace jsou jedním z hlavních problémů restrukturalizace původních oborů na aktivity s vyšší přidanou hodnotou. (RRRS, 2014a)

Shrnutí základních ukazatelů Moravskoslezského kraje vychází ze socioekonomické analýzy Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013:

- Počet obyvatel dosahoval hodnoty 1 253 257 za rok 2005. [Aktuální počet obyvatel je 1 209 879. V rozmezí 14 let došlo tedy o snížení počtu obyvatel kraje o více než 50 000]
- Růst HDP za rok 2006 pro Moravskoslezský kraj 8,7 % k průměru ČR 6 %.
- HDP na obyvatele za rok 2006 pro Moravskoslezský kraj 61,6 % k průměru ČR 73,7 %.
- Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání u úřadu práce v Moravskoslezském kraji je za rok 2005 96 528 osob. Jedná se téměř o jednu čtvrtinu všech nezaměstnaných v ČR. [Aktuální počet uchazečů o zaměstnání je 64 036 za rok 2016]
- Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v Moravskoslezském kraji 7,79 %.
- Přirozený přírůstek Moravskoslezského kraje: -814

SWOT analýza

Podrobná SWOT analýza vychází ze Strategie regionálního operačního programu Moravskoslezsko a je rozdělena do 4 kategorií, kterými jsou „Regionální dostupnost a životní prostředí“, „Ekonomický rozvoj“, „Cestovní ruch“ a „Městské a venkovské prostředí“.

Tabulka 7 SWOT analýza oblasti Regionální rozvoj a životní prostředí

Regionální dostupnost a životní prostředí**SILNÉ STRÁNKY**

- Výhodné umístění regionu na mezinárodní křižovatce.
- Přítomnost letiště pro mezinárodní dopravu s perspektivou rozvoje.
- Existence panevropského dopravního koridoru VI. (větev Katovice – Bílsko-Bělá – Ostrava – Břeclav/Brno).
- Vytvořený systém zpětného odběru odpadů a jejich dalšího využití v průmyslu.
- Sjednocený a stabilizovaný systém krizového řízení a monitoringu povodňových stavů.
- Připravenost regionu na realizaci obnovy brownfields.

SLABÉ STRÁNKY

- Nedostatečné napojení regionu na českou a evropskou dálniční síť a chybějící napojení na sousední státy.
- Špatný technický stav silnic I., II. a III. tříd a místních komunikací.
- Dopravní problémy v centrech větších měst a tranzitních obcích.
- Nevyhovující kapacitní a technická způsobilost propojení centra regionu a okolí.
- Nepřítomnost rychlého a kapacitního spojení měst s letištěm.
- Absence parkovišť a přestupních terminálů.
- Absence oddělených komunikací pro cyklisty na značených cyklotrasách.
- Rozsáhlé poškození krajiny způsobené dlouhodobou těžbou včetně výskytu metanu.
- Přítomnost zvýšeného znečištění NO_x, polévatého prachu a překračování limitů těchto látek.
- Neexistující nástroje na řešení problematiky brownfields.
- Poškozování krajiny vlivem těžby černého uhlí na severovýchodu kraje a riziko výstupu důlních plynů.

PŘÍLEŽITOSTI

- Uvedení do provozu multimodálního dopravního koridoru.
- Využití potenciálu letiště Leoše Janáčka Ostrava.
- Využití rozvojového potenciálu splavné řeky Odry.
- Vyšší míra využití spolupráce privátního a veřejného sektoru při financování infrastrukturních staveb.
- Vyšší pokrytí a kvalita připojení vysokorychlostního internetu.
- Využití brownfields v souvislosti s rozvojem podnikatelských aktivit a občanské vybavenosti.
- Kombinované využití dostupných programů podpory pro biologickou rekultivaci, revitalizaci území a pozemkové úpravy.

HROZBY

- Zpomalování budování a modernizace mezinárodních komunikačních tras.
- Zpomalování budování a modernizace regionálních cest (silnice, železnice, parkoviště).
- Zvýšení těžké automobilové dopravy s nežádoucími vlivy na ŽP a stav silnic.

- Neucelenost priorit a postupu při výstavbě dopravní infrastruktury v ČR, SR a Polsku.
- Rozpor mezi výstavbou nové dopravní energetické a podnikatelské infrastruktury a ekologickými omezeními.
- Rychlý zhoršující se stav městských dopravních sítí.
- Nedostatečný rozvoj parkovišť a záchytných terminálů.
- Pokles provozu nebo zánik železničních tratí.
- Nízká mobilita obyvatel v místech s nízkou dopravní obslužností.
- Vracení se spotřebitelů k méně hodnotným zdrojům energie.
- Hrozby vyplývající z koncentrace potenciálně nebezpečné výroby.
- Přetrvávající znečištění podzemních vod a půdy v průmyslových oblastech.

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014a

Tabulka 8 SWOT analýza oblasti Ekonomický rozvoj

Ekonomický rozvoj

SILNÉ STRÁNKY

- Dostupný potenciál zdrojů pro rozvoj regionu.
- Značná průmyslová základna.
- Vyšší pobídky pro investory v porovnání s územím České republiky.
- Pokročilá infrastruktura poradenství pro podnikatele a investory.
- Rozvinutý systém veřejných a soukromých škol + 4 vysoké školy.
- Vysoký podíl studentů technických oborů.

SLABÉ STRÁNKY

- Nedostačující počet ploch připravených pro podnikatele a investory.
- Špatná image kraje – neefektivní propagace investičních příležitostí v kraji.
- Absentující infrastruktura pro vznik technologických firem.
- Špatný systém služeb pro podporu inovací.
- Vzdávající nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, především v kvalifikovaných technických profesích.
- Ve srovnání s ostatními kraji ČR dlouhodobá míra nezaměstnanosti.
- Záporné migrační saldo vzdělaných lidí s podnikatelským potenciálem.
- Nízká spolupráce škol a zaměstnavatelů.
- Nízká adaptace pracovních sil na nové příležitosti na trhu práce.
- Nedostačující vybavení škol a školských zařízení.
- Nepřipravenost veřejného sektoru na projekty PPP.

PŘÍLEŽITOSTI

- Rozvoj inovační kultury.
- Vzájemná spolupráce mezi univerzitami a průmyslovými podniky.
- Příchod investorů a zakládání nových podniků.
- Trh 5 milionů spotřebitelů v oblasti 100 km od centra regionu.
- Dynamický rozvoj automobilového průmyslu ve vazbě na subdodavatelský sektor v kraji a jeho blízkosti.

- Potenciál rozvoje cestovního ruchu, průmyslových a sociálních služeb.
- Využití potenciálu velkých podniků pro rozvoj místních malých a středních podniků.
- Transformace nevyužitých brownfields pro veřejné služby a podnikatelské záměry.

HROZBY

- Trvající odliv vysokoškolsky vzdělaných a kvalifikovaných pracovníků.
- Závislost ekonomiky na několika velkých dominantních firmách.
- Snižování investic do vědy a výzkumu z veřejných zdrojů.
- Podhodnocení významu řízení, organizace a marketingu v malých a středních podnicích.
- Pomalá reakce vědeckých a výzkumných institucí na vznik nových oborů.
- Nedostačující vazba systému vzdělávání a celoživotnímu vzdělávání na potřeby trhu.
- Značná energetická náročnost průmyslových odvětví.

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014a

Tabulka 9 SWOT analýza oblasti Cestovní ruch

Cestovní ruch
<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snadná dostupnost rekreačních oblastí. • Přítomnost technických a průmyslových památek. • Kulturní a sportovní akce národního i mezinárodního významu. • Existence rozvinuté sítě kulturních zařízení i celostátního významu. • Rozvinutá síť značených tras pro pěší a cyklisty. <p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevhodné využívání spousty památkových objektů. • Nedostačující úroveň materiální základny cestovního ruchu a nízké využívání pro ekonomický rozvoj obcí. • Nízká kvalita základních a doplňkových služeb cestovního ruchu. • Nedostačující nabídka produktů cestovního ruchu. • Nedostatečná úroveň dopravní a informační infrastruktury nezbytné pro cestovní ruch. • Neupokojivé informační zajištění návštěvníků, nedostatečný marketing a neprovázanost nabídky služeb. <p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpřístupnění technických památek se zaměřením na komerční využití. • Zvyšující se poptávka návštěvníků po nových produktových balících cestovního ruchu. • Vzájemná spolupráce veřejného sektoru s nestátními neziskovými organizacemi v rámci volnočasových aktivit. • Umožnění přístupu do školních sportovních zařízení a zařízení sportovních organizací veřejnosti.

- Rozšíření nabídky služeb sportovních zařízení a kulturních institucí.
- Podpora rozvoje cestovního ruchu na venkově.
- Nabídka kuriozit, specifických atraktivit a osobností regionu s cílem rozvoje cestovního ruchu.

HROZBY

- Zvyšující se konkurence na tuzemské turisty.
- Nenávratné poškození historických památek zapříčiněné nedostatečnou údržbou a zániku jejich využití.
- Sřítet zájmů mezi ochranou přírody a jejího využití k rekreačním účelům ve zvláště chráněných územích.
- Zanedbání významu rozvoje cestovního ruchu pro tvorbu pracovních příležitostí.
- Negativní image regionu.

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014a

Tabulka 10 SWOT analýza oblasti Městské a venkovské prostředí

Městské a venkovské prostředí
<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvinutá infrastruktura služeb. • Rozvinutá síť základní zdravotní a sociální péče. • Vysoký počet neziskových organizací v oblasti soc. služeb. • Vzrůstající vliv metropole Ostravy na vývoj regionu. • Efektivní a dostupné poskytování zdravotnických služeb. <p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nízký počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. • Častější výskyt patologických jevů u dětí a mládeže v porovnání s průměrem České republiky. • Nedostatečné řešení prevence a terapie drogových závislostí. • Vysoká míra obyvatel, kteří žijí v panelových bytech na hranici jejich životnosti. • Nedostatečný systém, nabídka a motivace k celoživotnímu vzdělávání. • Dlouhodobě nedostatečné začlenění specifických skupin obyvatel. • Nízký počet pracovních a rekvalifikačních příležitostí na venkově a odliv produktivních obyvatel. • Výskyt brownfields v urbanizovaných oblastech. • Nepravdělné rozmístění zdravotních a sociálních služeb na území regionu. • Zhoršená přístupnost veřejných služeb na venkově a okrajových regionech. • Zastaralé věcné a technické vybavení zdravotnických zařízení. <p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nárůst zaměstnanosti a konkurenceschopnosti pracovních sil. • Zvyšování atraktivity technických profesí. • Zavedení komunitního plánování a zvýšení kvality v oblasti sociálních služeb. • Podpora vzniku neziskových subjektů v oblasti sociálních služeb.

- Plánovaný systém prevence sociálně patologických jevů, především u mládeže.
- Využití školských kapacit pro veřejnost.
- Růst poptávky po veřejných službách.

HROZBY

- Nedostačující dynamika ekonomického rozvoje a tvorba pracovních příležitostí.
- Zvyšující se podíl ekonomicky neaktivních obyvatel.
- Nepřekování demografických změn s vazbou na trh práce.
- Neefektivnost prorůstových opatření financovaných z veřejných zdrojů.
- Zvyšující se počet osob závislých na sociální péči.
- Zhoršující se stav bezpečnosti občanů zapříčiněného kriminalitou na územích s vysokou koncentrací nepřizpůsobivých občanů.
- Zhoršování problémů v občanském soužití ve vztahu především k etnickým menšinám.
- Pokles úrovně venkovských oblastí způsobeného nedostatkem pracovních příležitostí a postupným zhoršováním služeb.

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014a

4 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020

Nové programové období 2014-2020 je silně orientováno na efektivitu, úspornost a výkonnost. Smyslem kohezní politiky je stále pomoc nejzaostalejším regionům Evropské unie, avšak podmínky pro poskytnutí finančních zdrojů jsou podmíněny splněním mnoha kvalitně nastavených obtížných předběžných, průběžných i následných podmínek. Aktuální programové období prošlo mírnou transformací, ať už se jedná o snížení počtu programových cílů, sloučení regionálních operačních programů do jednoho společného programu, nová struktura ESIF fondů a v porovnání s předchozím programovým obdobím i daleko silnější vazba kohezní politiky na Strategii Evropa 2020. (Zahradník, 2017, s. 70)

4.1 Novinky programového období 2014-2020

Jak již bylo řečeno, počet programových cílů období 2014-2020 byl z předchozích tří zredukován na pouhé dva. První cíl nazvaný **Investice pro růst a zaměstnanost** vznikl sloučením předchozích cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Druhým cílem zůstává stejně jako v minulém programovém období **Evropská územní spolupráce**. (Zahradník, 2017, s. 71)

Zahradník (2017, s. 112) vymezuje pro programové období 2014-2020 seznam deseti základních zásad, na které se bude v průběhu období důrazně dohlížet.

- Zaměření investic pro všechny regiony EU v rámci kohezní politiky.
- Orientace finanční podpory na podstatná růstová opatření. (V rámci ERDF se jedná především o oblasti inovací a výzkumu, podpory malých a středních podniků, digitalizace agendy a nízkouhlíkového hospodářství. ESF se zaměří prioritně na oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a socializace.)
- Vymezení srozumitelných, transparentních a srovnatelných cílů zaměřených na dosahování výsledků.
- Stanovení předběžných podmínek před poskytováním finanční podpory, které povedou k vyšší efektivitě investic.
- Vytvoření společné strategie pro vyšší spolupráci strukturálních a investičních fondů.
- Snížení byrokracie a snadnější využívání investic Evropské Unie.
- Vyšší zacílení finanční podpory do měst a městských oblastí stanovením minimální částky z ERDF, která bude určena právě na tyto projekty.

- Zaměření se na přeshraniční spolupráci a zjednodušení tvorby těchto projektů.
- Kvalitnější sloučení kohezní politiky se správou ekonomických záležitostí v Evropské unii.
- Podpora malých a středních podniků prostřednictvím větší podpory a lepšímu přístupu k úvěrům.

Změnou pro programové období 2014-2020 prošly také strukturální fondy. Skupinu stávajících tří fondů (ERDF, ESF a CF) doplnil Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) pod společným označením ESIF fondy, neboli Evropské strukturální a investiční fondy. (Zahradník, 2017, s. 117)

4.2 Struktura operačních programů

Jednou z mnoha změn, které v novém programovém období 2014-2020 nastaly, je také struktura a počet operačních programů. Z celkového počtu předchozích 26 operačních programů se počet zredukoval na pouhých 21. Výrazně tomu přispěl vznik Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), který sdružuje všech 7 regionálních operačních programů a částečně také Integrovaný operační program z programového období 2007-2013. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012h)

Výčet programů vychází z portálu Ministerstva pro místní rozvoj (© 2012h) a je následující:

- Národní operační programy
 1. OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
 2. OP výzkum, vývoj a vzdělávání
 3. OP Zaměstnanost
 4. OP Doprava
 5. OP Životní prostředí
 6. Integrovaný regionální operační program (IROP)
 7. OP Praha – pól růstu ČR
 8. OP Technická pomoc
 9. OP Rybářství 2014-2020
 10. Program rozvoje venkova
- Programy přeshraniční spolupráce
 1. Interreg V-A České republika – Polsko

2. Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika
 3. Interreg V-A Rakousko – Česká republika
 4. Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014-2020
 5. Program spolupráce Svobodný stát Sasko – Česká republika 2014-2020
- Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce
 1. Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE
 2. Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE
 3. Program meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE
 4. Program meziregionální spolupráce ESPON 2020
 5. Program meziregionální spolupráce INTERACT III
 6. Program URBACT III

Integrovaný regionální operační program

Jak uvádí Zahradník (2017, s. 329), novým prvkem ve struktuře operačních programů je Integrovaný operační program, který se skládá z dřívějších 7 regionálních operačních programů. Za zásadní změnu lze pokládat přechod od dříve decentralizovaného systému sedmi operačních programů k nynějšímu systému centrálně plánovanému. V rámci něj došlo ke změnám finančním i obsahovým. Z finančního hlediska se stal IROP druhým nejobjemnějším operačním programem a ve srovnání s celkovou alokací všech regionálních operačních programů si IROP finančně polepšil.

Podle Zahradníka (2017, s. 329-334) jsou z obsahového hlediska v rámci Integrovaného regionálního operačního programu stanoveny čtyři prioritní osy pro programové období 2014-2020.

- PO 1: Konkurenceschopné a bezpečné regiony
- PO 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů
- PO 3: Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí
- PO 4: Komunitně vedený místní rozvoj

(Zahradník, 2017, s. 329-334)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA PROJEKTŮ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Praktická část diplomové práce je zaměřena na popis a analýzu projektů, které byly uskutečněny na území Moravskoslezského kraje. V rámci této kapitoly nebude brán zřetel na ty projekty, které nesplnily stanovená kritéria, nebo byly z případného poskytnutí finanční dotace z určitých důvodů vyřazeny. Data obsahující informace o čerpání finanční podpory na území Moravskoslezského kraje byla poskytnuta Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko na základě podané žádosti, které bylo následně vyhověno.

Zpracovávané údaje vycházejí ze systému MONIT 7+, což je informační systém sloužící k administraci projektů. Je spravován jednotlivými řídicími orgány, v tomto případě Regionální radou regionu soudržnosti Moravskoslezsko. **Pro účely diplomové práce byly Úřadem poskytnuty údaje ze sestavy R17 – Projekce finančního čerpání v rámci ROP Moravskoslezsko a sestava R18 – Monitorovací indikátory projektů.** Sestava R17 obsahuje veškeré identifikační údaje projektů – název projektu, odpovídající prioritní osu a oblast podpory, typ a název žadatele, název výzvy, datum zahájení a ukončení projektu a v neposlední řadě také financování. Sestava R18 je zaměřena na monitorování a vyhodnocování uskutečněných projektů. Zahrnuje indikátory projektů a porovnává výchozí hodnotu, stanovenou cílovou hodnotu a skutečnou hodnotu naplnění indikátoru. Obsahem diplomové práce bude zanalyzování a porovnání dat se stanovenými indikátory ve Strategii Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko. (RRRS, 2014b; RRRS, 2014c)

Analýza praktické části diplomové práce bude rozdělena do 5 částí. Tyto části budou odpovídat 5 prioritním osám stanoveným v rámci Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. Jedná se o prioritní osy regionální infrastruktury a dostupnosti, podpory prosperity regionu, rozvoje měst, rozvoje venkova a technické pomoci. Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko jednotlivým pěti prioritním osám stanovuje indikátory a cílovou hodnotu, které by měly po skončení programového období a všech podpořených projektů dosahovat. Každá analýza bude doplněna o zhodnocení stávající situace a porovnání cílových a skutečných hodnot.

Indikátory stanovené ve Strategii jsou pro jednotlivé prioritní osy členěny do dvou kategorií. Jedná se v první řadě o indikátory výstupu a druhou skupinou jsou indikátory výsledku. Indikátory výstupu se rozumí rozsah plánovaných aktivit připadajících do jednotlivých prioritních os a souvisejících s naplňováním specifických cílů prioritních os. Naopak indi-

kátory výsledku se vyznačují bezprostředním dopadem na cílové skupiny a oblasti, na které se prioritní osy zaměřují. (RRRS, 2014a) Výběr indikátorů pro účely analýzy bude v průběhu také ovlivněn údaji poskytnutými Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Z předběžného průzkumu bylo zjištěno, že ne všechny indikátory stanovené se Strategií odpovídají indikátorům, které jsou obsaženy v sestavách R17 a R18. Toto zjištění ovšem neovlivní cíl práce a k analýze budou použity ty indikátory, které byly k účelům diplomové práce poskytnuty.

5.1 Prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost

S odkazem na socioekonomickou analýzu Moravskoslezského kraje je zřejmé, že hlavními problémy spojenými s oblastí regionální infrastruktury a dostupnosti jsou nevyhovující stavy silnic II. a III. třídy, návaznost silnic na českou a evropskou dálniční síť a absence komunikací určených pro cyklistickou dopravu. Otázka infrastruktury a dostupnosti byla proto v programovém období 2007-2013 prioritní. Modernizace regionální silniční sítě byla spolu s rozvojem infrastruktury šetrná k životnímu prostředí; to bylo jedním z hlavních témat tehdy stávajícího programového období 2007-2013.

Specifickými cíli PO 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost jsou:

1. Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury,
2. Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava,
3. Rozvoj dopravní obslužnosti,
4. Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení.

Následující tabulka slouží k analýze prioritní osy číslo 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost. Vybrané indikátory a jejich hodnoty poslouží ke srovnání cílové hodnoty stanovené Strategií se skutečným stavem. Tabulka je rozdělena do 7 sloupců, jejichž obsahem jsou kód, název indikátoru a měrná jednotka. Sloupec *Hodnota2005* obsahuje nulové hodnoty. Jedná se totiž o hodnoty indikátoru před rokem 2005, tedy před spuštěním operačního programu. Tyto hodnoty byly definovány speciálně pro tento regionální operační program. *Hodnota 2015* znázorňuje ideální nebo požadovaný stav, kterého by jednotlivé indikátory měly podle Strategie do konce programového období dosáhnout. Obsah sloupce *Hodnota** jsou hodnoty jednotlivých indikátorů, které byly získány na základě analýzy. Posledním sloupcem tabulky je procentuální naplnění indikátorů.

Pro účely analýzy byly vybrány tyto 3 indikátory výstupu: **Délka nových silnic II. a III. třídy**, **Délka rekonstruovaných silnic II. a III. třídy**, **Délka nově vybudovaných cyklostezek s vyloučením motorové dopravy**. Jediným zástupcem kategorie indikátoru výsledku bude v případě prioritní osy 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost indikátor **Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě**. (RRRS, 2014a)

Tabulka 11 Indikátory prioritní osy 1

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Hodnota 2005	Hodnota 2015	Hodnota*	Naplnění indikátoru
610101	Délka nových silnic II a III. třídy	km	0	10	9,93	99,3%
610102	Délka zrekonstruovaných silnic II. a III. třídy	km	0	200	260,05	130%
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek s vyloučením motorové dopravy	km	0	100	82,85	82,85%
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve VD	počet	0	75	224	298,66%

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014a; RRRS, 2014c

Provedenou analýzou u prioritní osy 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost bylo dosaženo výsledků, které jsou zobrazeny ve výše uvedené tabulce. Z procentuálního naplnění indikátoru lze konstatovat, že indikátory týkající se dopravní infrastruktury a službami s ní spojenými byly téměř do jednoho naplněny. Indikátor **Délka zrekonstruovaných silnic II. a III. třídy** byla v průběhu programového období naplněna na 130%. Z plánovaného cíle rekonstrukce 200 km silnic II. a III. třídy bylo nakonec dosaženo výsledku 260 km. Podobných výsledků dosáhl i indikátor **Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě**. V tomto případě byl cíl 75 nově nakoupených vozidel veřejné dopravy překonán o přesných 149 kusů. Sku-

tečná hodnota nových vozidel se na konci programového období rovnala 224 kusům. Reálný počet byl na konci období 2007-2013 téměř trojnásobný a cíl byl naplněn na 298,66 %. Zbylé dva indikátory požadovaných hodnot nedosáhly. Naplnění indikátoru **Délka nových silnic II. a III. třídy** nebylo dosaženo pouze o 0,07 km. Cílová hodnota byla naplněna na 99,3 %, což lze pokládat za téměř stoprocentní splnění. Nejhůře ze čtyř zmiňovaných indikátorů dopadl indikátor **Délka nově vybudovaných cyklostezek s vyloučením motorové dopravy**. Cíl byl zrealizován pouze na 82,85 %. To znamená, že z požadovaných 100 km nových cyklostezek bylo vystaveno 82,85 km.

Projekty

V programovém období 2007-2013 bylo v rámci prioritní osy 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko uskutečněno celkem **167 projektů**. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj bylo na prioritní osu 1 vyčleněno **cca 9,1 mld. korun**. Do financování jednotlivých projektů byly zapojeny i ostatní subjekty, jako například Regionální rada Moravskoslezského kraje nebo také jednotlivé kraje a obce, které přispěly celkovou částkou více než 5 mld. korun. Celkové zdroje tak činily **cca 14,3 mld. korun**. Projektů spadajících pod výše zmíněné čtyři indikátory bylo realizováno v Moravskoslezském kraji 71. (RRRS, 2014b)

Problematickou oblastí ve sčítání jednotlivých projektů je fakt, že jeden projekt může být zařazen pod více než jeden vybraný indikátor. Častým příkladem jsou indikátory délka nových silnic II. a III. třídy a délka zrekonstruovaných silnic II. a III. třídy, kdy je jeden konkrétní projekt řazen do obou kategorií. Pro přesnost byly tyto paralelní projekty sloučeny a je s nimi dále počítáno jako s projektem jedním. Vícefázové projekty ze systému MONIT 7+ jsou opět sloučeny do jednoho projektu, jelikož každá etapa zahrnuje stejnou celkovou sumu vynaložených prostředků, je třeba všechny etapy sloučit do jednoho celku, aby nebyla celková suma finanční podpory navyšována, a tím by bylo docíleno nepřesné celkové částky. Stejný postup bude využit i u následující analýzy projektů zbylých prioritních os.

Nejvyšší objem finančních prostředků byl přidělen na projekty specifického cíle 1 – rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury. Jednalo se celkem o 113 projektů zaměřujících se především na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci silnic II. a III. třídy a cyklostezek. V rámci specifického cíle 3 – rozvoj dopravní obslužnosti bylo realizováno 38 projektů, které byly zaměřeny na modernizaci vozových parků MHD. Jen 9 projektů se týkalo in-

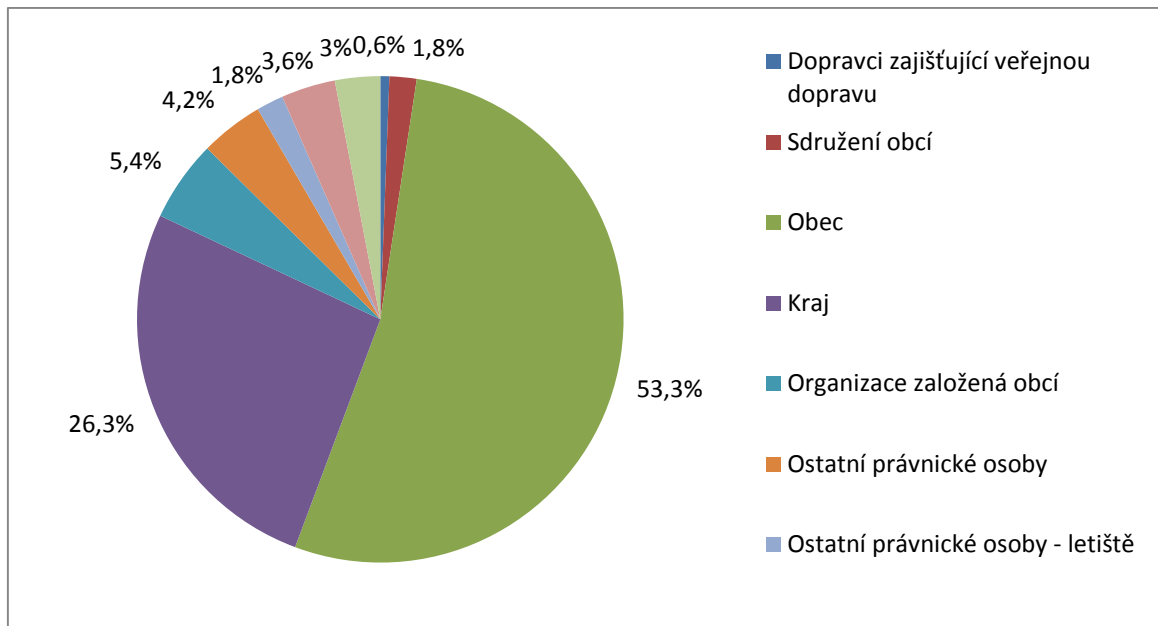
frastruktury integrovaného záchranného systému a krizového řízení a pouze 7 projektů bylo realizováno v souvislosti s rozvojem a dostupností letiště Ostrava. Výši finančního příspěvku Společenství a podíl projektů v rámci jednotlivých specifických cílů v Moravskoslezském kraji shrnuje následující tabulka. (RRRS, 2014b)

Tabulka 12 Oblasti podpory prioritní osy 1

Oblast podpory	Počet projektů		Finanční alokace (v mld. Kč)
Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury	113	68 %	4,6
Rozvoj a dostupnost letiště Ostrava	7	4 %	0,8
Rozvoj dopravní obslužnosti	38	23 %	2,2
Infrastruktura IZS a krizového řízení	9	5 %	1,5
Celkem	167		9,1 mld. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014b

Struktura žadatelů o finanční podporu je poměrně různorodá. Jelikož se prioritní osa 1 týká oblasti silniční infrastruktury, dostupnosti a dopravní obslužnosti, lze předpokládat, že největšími příjemci dotací budou územně samosprávné celky, konkrétně obce a kraj. Nejedná se však o jediné žadatele o finanční podporu. Mezi další subjekty, které mohou zažádat o finanční příspěvek, se řadí i sdružení obcí, veřejnoprávní obchodní společnosti, organizace založené obcemi i jiné právnické osoby. Graf uvedený na následující straně prezentuje strukturu žadatelů v rámci prioritní osy 1. (RRRS, 2014b)

Obrázek 1 Struktura žadatelů prioritní osy 1 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b)

Výsledný graf ukazuje, že většinovými příjemci finanční podpory v oblasti regionální infrastruktury a dostupnosti jsou jednoznačně obce (89 žadatelů) a kraj (44 žadatelů). Široké spektrum příjemců v menší míře doplňují i organizace založené obcemi (9 žadatelů) a ostatní právnické osoby (7 žadatelů). Zbývajících 10,8 % si mezi sebe rozdělují veřejno-právní obchodní společnosti, veřejné právnické osoby, sdružení obcí nebo právnické osoby – letiště. Na posledním místě je pouze s jednou žádostí o finanční podporu dopravce zajišťující veřejnou dopravu na základě závazku veřejné služby, a to Městský dopravní podnik Opava, a.s.

Jedním z ukazatelů systému MONIT 7+ je i název okresu, ve kterém byly jednotlivé projekty realizovány. V následující tabulce jsou shrnuty veškeré projekty prioritní osy 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost pro jednotlivé okresy Moravskoslezského kraje. Z výsledků tabulky bude zřejmá aktivita, kterou subjekty vyskytující se na území okresů vynakládají do činností zlepšující životní úroveň dané správní jednotky.

Tabulka 13 Projekty prioritní osy 1 v okresech Moravskoslezského kraje

Název okresu	Počet projektů	Příspěvek společenství (v mil. Kč)
Bruntál	15	913,1
Frýdek-Místek	39	2 293,5
Karviná	21	1 092,4
Nový Jičín	34	1 064,6
Opava	22	1 238,6
Ostrava-město	36	2 500,9
CELKEM	167	9 103,1 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014b

Výsledky uvedené v tabulce ukazují, že nejvyšší počet projektů souvisejících s infrastrukturou a dostupností byl realizován na území okresu Frýdek-Místek. Jednalo se o stavby a renovace cyklostezek, rekonstrukce mnoha úseků starých silnic a mostů a za zmínku stojí i vysoké investice do vozových parků MHD v Karviné a Havířově. Nejvyšší finanční alokace byla poskytnuta okresu Ostrava-město. Zasloužily se o to nákladné projekty renovace vozového parku drážních vozidel, pořízení dopravních prostředků MHD a investice do Integrovaného bezpečnostního centra Moravskoslezského kraje. Na pouhé tyto tři projekty byla z Evropského fondu pro regionální rozvoj poskytnuta částka přes 1,8 miliardy korun. Z hlediska počtu projektů i finanční stránky dopadl nejhůře okres Bruntál, ve kterém bylo uskutečněno pouhých 15 projektů za necelou miliardu korun.

5.2 Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu

Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu se primárně zaměřuje na oblast cestovního ruchu. Z výsledků SWOT analýzy je zřejmá nízká úroveň materiální základny cestovního ruchu, nízká kvalita doplňkových služeb cestovního ruchu a také nedostatečná nabídka produktů cestovního ruchu. Dalšími problémovými oblastmi jsou nedostačující vybavení školských zařízení nebo vysoký výskyt brownfields. Přesně tyto oblasti jsou zájmem prioritní osy Podpora prosperity regionu.

Specifickými cíli PO 2 – Podpora prosperity regionu jsou:

1. Infrastruktura veřejných služeb,
2. Rozvoj cestovního ruchu,
3. Podpora využívání brownfields,
4. Marketing regionu.

Analýza bude prováděna na pěti vybraných ukazatelích vybraných ze Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Struktura následující tabulky vybraných indikátorů prioritní osy 2 i tabulky prioritních os 3 a 4 jsou shodné s tabulkou přiloženou k prioritní ose 1. Tabulka bude opět obsahovat sloupce Kód, Název indikátoru, Měrnou jednotku, Hodnotu 2005, Hodnotu 2015, Hodnotu* a Procentuální naplnění indikátoru.

Skupinu pěti vybraných indikátorů ze Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko tvoří pouze jeden indikátor výstupu, a to **Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu**. Zbývajícími 4 indikátory výsledku jsou **Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městě celkem**, **Počet vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu**, **Počet nově vybudovaných nebo rekonstruovaných lůžek celkem** a **Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem**. (RRRS, 2014a)

Tabulka 14 Indikátory prioritní osy 2

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Hodnota 2005	Hodnota 2015	Hodnota*	Naplnění indikátoru
511200	Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu	počet	0	85	6	7,05 %
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městě celkem	užitá plocha v m ²	0	60 000	132 514,80	220,86 %
520212	Počet vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	počet	0	80	305,42	381,76 %
630100	Počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek celkem	počet	0	300	810	269,99 %
652000	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem	ha	0	100	29,74	29,74 %

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS 2014a; RRRS 2014c

Výsledky získané analýzou vybraných indikátorů lze shrnout do dvou zcela odlišných kategorií. První skupinou jsou indikátory, které plánované výsledky výrazně předčily v řádech o 200 až téměř 400 %. Do této kategorie se řadí indikátor **Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městě celkem** s výslednou hodnotou 132 514,80 užitých plo-

chy v m² oproti prvotně stanovené hodnotě 60 000 m². Skupinu dále doplňuje indikátor **Počet vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu**, který svůj plánovaný výsledek předčil o 382 % a indikátor **Počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek celkem**, jehož výsledná hodnota je 810 lůžek navzdory plánovaným 300. Podstatně horších výsledků dosahovaly indikátory **Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu** a **Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem**. První z nich naplnil plánovaný cíl pouze na 7,05 % a plocha revitalizovaných brownfields činí jen 29,74 %.

Projekty

V programovém období 2007-2013 bylo v rámci prioritní osy 2 – Podpora prosperity regionu realizováno celkem **491 projektů**. Celkový finanční obnos na všechny projekty činil **cca 8,2 mld. korun**, přičemž příspěvek společenství dosahoval výše **cca 5,6 mld. korun**. Na doplňkovém financování se opět podílely obce, kraj, Regionální rada a mnoho dalších zainteresovaných aktérů. Zaměření projektů se primárně vztahuje k rozvoji a podpoře vzdělávacích zařízení regionu. Nejčastějšími aktivitami jsou modernizace a rekonstrukce jazykových, technických a přírodovědných učeben, sportovních areálů vzdělávacích zařízení a technického vybavení. Druhou obsáhlou skupinou projektů jsou ty, které se zaměřují na podporu sociálního bydlení, azylových domů a domovů pro seniory. Neméně důležitými jsou i projekty zaměřené na destinační management, tvorbu lůžek v různých typech ubytovacích zařízení a marketing Moravskoslezského kraje. V souvislosti s pěti sledovanými indikátory bylo v programovém období zrealizováno **251 projektů**. (RRRS, 2014b)

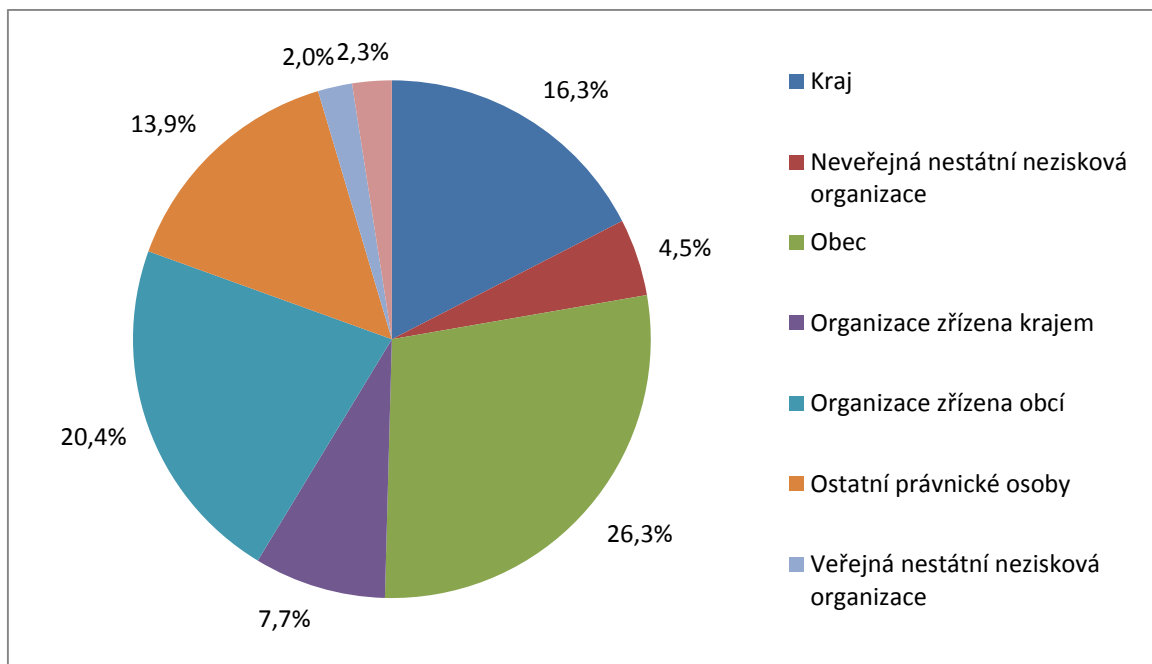
Největší počet projektů byl uskutečněn v rámci specifického cíle 1 – Infrastruktura veřejných služeb, a to celkem 297 projektů. Aktivity byly především zacíleny na infrastrukturu vzdělávacích zařízení (rekonstrukce učeben, moderní vybavení jazykových, přírodovědných a technických učeben, modernizace sportovních areálů), sociální bydlení (azylové domy, domovy seniorů, domovy se zvláštním režimem) a vybavení zdravotnických zařízení. Celkem 132 zrealizovaných projektů spadalo pod specifický cíl 2 – Rozvoj cestovního ruchu. Projekty se primárně zaměřovaly na objekty cestovního ruchu Moravskoslezského kraje. Nejméně finančních prostředků bylo poskytnuto na specifický cíl 3 – Podpora využívání brownfields (52 projektů) a specifický cíl 4 – Marketing regionu (pouhých 10 projektů). Celková alokace finančních prostředků pro jednotlivé specifické cíle je uvedena v následující tabulce. (RRRS, 2014b)

Tabulka 15 Oblasti podpory prioritní osy 2

Oblast podpory	Počet projektů		Finanční alokace (v mld. Kč)
Infrastruktura veřejných služeb	297	60,5 %	3,1
Rozvoj cestovního ruchu	132	26,9 %	1,5
Podpora využívání brownfields	52	10,6 %	0,8
Marketing regionu	10	2 %	0,2
Celkem	491		5,6 mld. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014b

Struktura žadatelů o finanční podporu je stejně jako u prioritní osy 1 velmi rozmanitá. Subjektů čerpajících finance z Evropského fondu pro regionální rozvoj je ve srovnání s Regionální infrastrukturou a dostupností mnohem více. K obcím a krajům přibyly nestátní neziskové organizace, neveřejné nestátní neziskové organizace, občanská sdružení, organizace zakládané nebo zřizované obcemi a krajem a mnoho dalších. Následující graf shrnuje žadatele veřejné podpory. Pro větší přehlednost jsou z nadcházejícího grafu vynechány ty subjekty, které zažádaly o finanční podporu minimálně jednou a maximálně pětkrát. Při zahrnutí všech zúčastněných by graf neměl vypovídající hodnotu a byl by velmi nepřehledný, jelikož v prioritní ose 2 žádalo o podporu 25 různých typů žadatelů. Pro grafické znázornění byly zahrnuty pouze ty typy žadatelů, kteří o dotace žádali častěji a jejich zastoupení je tedy významné. Pro úplnost jsou menšinové typy žadatelů uvedeny v následujícím textu. Jedná se o nestátní neziskové organizace, občanská sdružení, veřejnoprávní obchodní společnosti, organizace založené krajem, organizace založené obcí, ostatní veřejné právnické osoby, příspěvkové organizace kraje, příspěvkové organizace obcí, sdružení obcí, soukromé podniky, státní organizace, veřejné nestátní neziskové organizace, soukromé nestátní neziskové organizace a zájmová sdružení právnických osob. (RRRS, 2014b)

Obrázek2 Struktura žadatelů prioritní osy 2 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b)

Z grafu vyplývá, že nejčastějšími žadateli o finanční podporu v rámci prioritní osy 2 jsou obce Moravskoslezského kraje. Jedná se o necelých 27 % a těsně za nimi se na druhé příčce nacházejí organizace zřízené obcemi se zhruba 21 %. Za zmínku stojí i Moravskoslezský kraj jako jeden ze subjektů a také ostatní právnické osoby sídlící na území kraje. Menšími žadateli jsou v tomto případě organizace zřízené krajem, neveřejné nestátní neziskové organizace, veřejné nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob a veřejné nestátní neziskové organizace.

Cílem následující tabulky je demonstrovat, kolik finančních prostředků bylo poskytnuto jednotlivým okresům Moravskoslezského kraje (Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město) a kolik bylo celkově projektů na území kraje uskutečněno. Podkladem pro zpracování tabulky je systém MONIT 7+, v jehož sestavě R17 jsou obsažena data, která k jednotlivým projektům přiřazují okres, ve kterém byl každý konkrétní projekt realizován.

Tabulka 16 Projekty prioritní osy 2 v okresech Moravskoslezského kraje

Název okresu	Počet projektů	Příspěvek společenství (v mil. Kč)
Bruntál	60	534,4
Frýdek-Místek	98	1 412,9
Karviná	76	766,9
Nový Jičín	69	440,4
Opava	68	1 251,2
Ostrava-město	120	1 223,3
CELKEM	491	5 629,1 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014 b

Z výsledků tabulky vyplývá, že největší finanční obnos byl poskytnut okresům Frýdek-Místek, Opava a Ostrava-město. Jedná se o cca 4 miliardy korun, což je téměř celý rozpočet poskytnutý Evropským fondem pro regionální rozvoj. Jedná se o velká okresní regionální centra s vysokým počtem obcí, podniků a dalších subjektů, které mohou o poskytnutí dotace požádat. Zbývajících 1,5 miliardy si mezi sebe rozdělují Bruntál, Karviná a Nový Jičín. Na území Ostravy jakožto krajského města Moravskoslezského kraje bylo v programovém období 2007-2013 uskutečněno 120 projektů zabývajících se problematikou rozvoje prosperity regionu, což řadí okres Ostrava-město na první místo v počtu realizovaných projektů. Za zmínku stojí i Frýdek-Místek s 98 projekty a poskytnutou finanční částkou 1,4 miliardy korun. Projekty se ve všech okresech týkaly především investic do rekonstrukcí školských zařízení, rozvoje mimoškolních aktivit a v menší míře i do regenerace brownfields.

5.3 Prioritní osa – Rozvoj měst

Problémovými oblastmi v rámci prioritní osy 3 – Rozvoj měst je především výskyt brownfields v urbanizovaných oblastech, nepravidelné rozmístění zdravotních služeb v regionu nebo také zastaralé věcné a technické vybavení zdravotnických a školských zařízení.

Specifickými cíli PO 3 – Rozvoj měst jsou:

1. Rozvojové póly regionu,
2. Subregionální centra.

Pro účely analýzy bylo vybráno 6 indikátorů, na základě kterých budou následně interpretovány zjištěné výsledky. Všechny indikátory se řadí do skupiny indikátorů výsledků a jedná se o tyto: **Plocha regenerovaného a revitalizovaného území – ve městech, Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem, Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů udržitelných pro rozvoj vzdělávání, Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro sociální služby a zdravotní péči, Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy a Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) ve městech.** Výsledky analýzy budou interpretovány v následující tabulce. (RRRS, 2014a)

Tabulka 17 Indikátory prioritní osy 3

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Hodnota 2005	Hodnota 2015	Hodnota*	Naplnění indikátoru
650101	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území – ve městech	ha	0	14	90,75	648,21 %
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	užitá plocha v m ²	0	150 000	132 514,80	88,34 %
651101	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů udržitelných pro rozvoj vzdělávání	užitá plocha v m ²	0	20 000	82 801,23	414 %
651103	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro so-	užitá plocha v m ²	0	30 000	31 344,35	104,48 %

	ciální služby a zdravotní péči					
651104	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy	užitá plocha v m ²	0	100 000	15 622,10	15,62 %
652001	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) ve městech	ha	0	6	27,27	454,5 %

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014a; RRRS, 2014c

Nejlepších výsledků prioritní osy 3 – Rozvoj měst dosáhly indikátory, které zkoumaly plochu revitalizovaných objektů pro rozvoj vzdělávání a brownfields. **Plocha objektů udržitelných pro rozvoj vzdělávání** byla naplněna na 414 % a indikátor týkající se **zanedbaných areálů ve městech** činí dokonce 454,5 %. **Celková plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve městech** se skutečnou hodnotou 90,75 ha přesáhla požadovanou hodnotu 14 ha za rok 2015 o téměř 77 ha. Průměrných hodnot dosáhl indikátor **Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro sociální služby a zdravotní péči**, který splnil požadovanou hodnotu na 104,48 %, a indikátor **Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro sociální služby a zdravotní péči**, jehož stanovená hodnota byla naplněna na 88,34 %. Nejhorším ukazatelem provedené analýzy se jednoznačně stala **Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy**. Hodnota 15 622,10 užitých plochy v m² se k plánované hodnotě 100 000m² do konce roku 2015 ani zdaleka nepřiblížila. Naplnění tohoto indikátoru bylo na pouhých 15,62 %.

Projekty

V rámci prioritní osy 3 – Rozvoj měst bylo v programovém období 2007-2013 uskutečněno celkem **257 projektů**. Příspěvek Společenství prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj dosahoval výše **cca 5,4 mld. korun**. Spolu s dotacemi obcí, kraje, Regionální rady a případně ze soukromého financování činily celkové zdroje **cca 8,4 mld. korun**. Poskytnuté finanční prostředky byly převážně využívány na rekonstrukci sportovišť, stadionů, obecních a kulturních domů a jiných volnočasových zařízení. Mnoho projektů se zaměřovalo na revitalizaci parků, okolí základních škol a budování dětských hřišť. Z celkového počtu 257 projektů bylo zrealizováno **127 projektů** s návazností na 6 analyzovaných indikátorů. (RRRS, 2014b)

Součástí prioritního cíle 3 – Rozvoj měst jsou pouze 2 specifické cíle. V rámci rozvojových pólů regionu bylo zrealizováno celkem 86 projektů, zatímco v souvislosti se subregionálními centry bylo uskutečněno téměř dvojnásobně více projektů, a to 171. V následující tabulce jsou uvedeny i finanční alokace, které byly na jednotlivé cíle poskytnuty. (RRRS, 2014b)

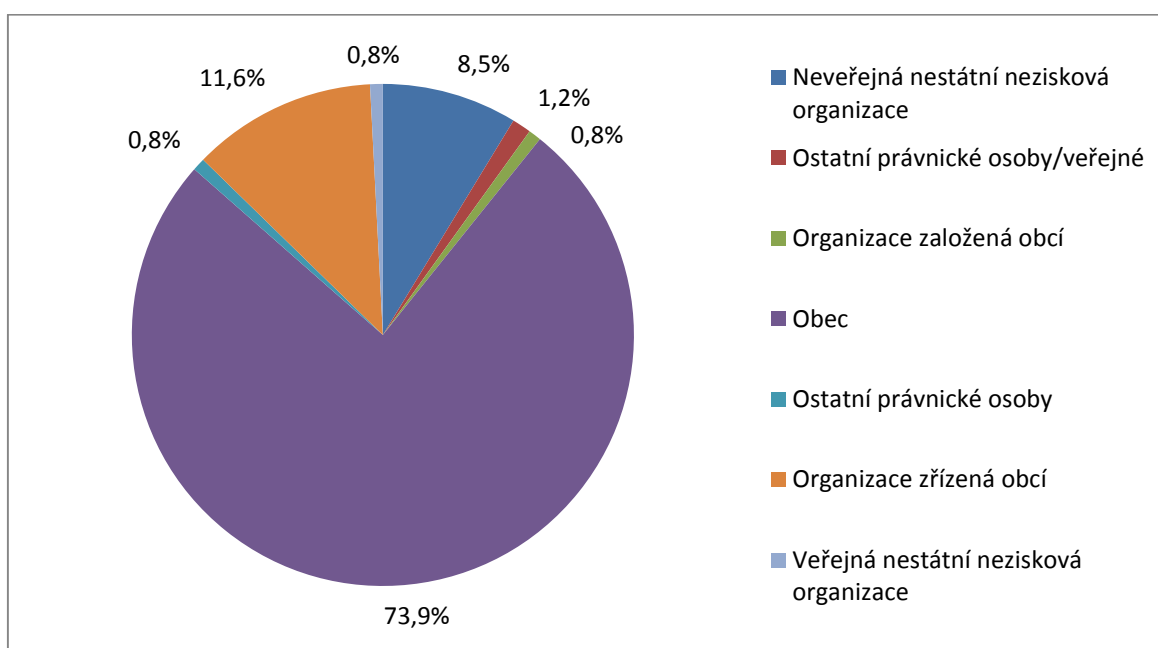
Tabulka 18 Oblasti podpory prioritní osy 3

Oblast podpory	Počet projektů		Finanční alokace (v mld. Kč)
Rozvojové póly regionu	86	33,5%	3,4
Subregionální centra	171	66,5 %	2
Celkem	257		5,4 mld. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014b

Z výsledků tabulky stojí určitě za zmínku poměr počtu projektů jednotlivých oblastí podpory a finanční alokace na ně poskytnuté. Na rozvojové póly regionu bylo uvolněno 3,4 miliardy korun, které byly přerozděleny mezi 86 projektů. Zatímco na subregionální centra byly vyčleněny pouhé 2 miliardy, ze kterých bylo financováno celkově 171 projektů. Po přezkoumání projektů ze systému MONIT 7+ bylo zjištěno, že 2 miliardy korun cíle 2 byly přerozděleny mezi mnoho méně finančně náročných projektů. Naopak cíl 1 zahrnoval mnoho projektů, jejichž rozpočet přesahoval i několik stovek milionů. Mezi tyto projekty patří například Atletická hala Vítkovice, Sportovní hala ZŠ Žákovská a cyklostezky v oblasti Ostravice.

Následující graf je opětovně věnován subjektům, které o finanční podporu v programovém období požádaly. K opakujícím se obcím, občanským sdružením, organizacím zřízeným nebo založeným obcí, neveřejným nestátním neziskovým organizacím v této prioritní ose přibyly i školské a vzdělávací zařízení. Z grafu jsou vyřazeny typy subjektů, které žádaly o finanční příspěvek pouze jednou. Výsledný graf je bez těchto subjektů přehlednější a lépe čitelný. Pro úplnost se jedná o neveřejné nestátní neziskové organizace/jiné, občanské sdružení, státní organizace, školské a vzdělávací zařízení, veřejná nestátní nezisková organizace/jiné a zájmové sdružení právnických osob. (RRRS, 2014b)

Obrázek 3 Struktura žadatelů prioritní osy 3 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b)

Zobrazení grafu ukazuje, že převažujícím typem subjektu prioritní osy 3 – Rozvoj měst jsou jednoznačně obce. S celkovou hodnotou téměř 74 % jsou obce dominantním subjektem, který v této prioritní ose o finanční podporu požádal. Větší zastoupení v této kategorii zastávají také organizace zřízené obcí a neveřejné nestátní neziskové organizace. Graf dále doplňují s nižšími hodnotami organizace založené obcí, ostatní právnické osoby a veřejné nestátní neziskové organizace.

Nadcházející tabulka udává počet projektů, které byly realizovány na území okresů Moravskoslezského kraje. V tabulce je zahrnuta také celková částka poskytnutá Evropským fondem pro regionální rozvoj a vyplacená konkrétním subjektům. Výsledné hodnoty uvedené v tabulce poslouží ke zjištění, jakou měrou jednotlivé okresy čerpají finanční podporu poskytovanou Evropskou unií.

Tabulka 19 Projekty prioritní osy 3 v okresech Moravskoslezského kraje

Název okresu	Počet projektů	Příspěvek společenství (v mil. Kč)
Bruntál	18	200,2
Frýdek-Místek	36	780,4
Karviná	63	1 232,8
Nový Jičín	69	729,1
Opava	35	616,7
Ostrava-město	36	1 871,7
CELKEM	257	5 430,9 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014b

Jak již z názvu vyplývá, prioritní osa 3 – Rozvoj měst je určena pro projekty zvyšující životní úroveň na území měst. V rámci této oblasti podpory získaly nejvyšší finanční objem prostředků okresy Karviná a Ostrava-město. Jedná se o okresy, na jejichž území se vyskytují města s vyšším počtem obyvatel a prioritní osa 3 spadá do oblasti jejich zájmu. Celkem 99 projektů bylo realizováno na území těchto dvou okresů a jednalo se ve srovnání s Bruntálem, Frýdkem-Místkem, Novým Jičínem a Opavou o projekty s vyšším konečným rozpočtem. V Novém Jičíně bylo sice v porovnání s Ostravou-městem realizováno větší množství projektů, ovšem ne tak finančně náročné jako v Ostravě.

5.4 Prioritní osa – Rozvoj venkova

Jednou z hlavních problémových oblastí Moravskoslezského kraje je oblast venkova. Jedná se především o zhoršenou přístupnost veřejných služeb na venkově a v okrajových regionech. Stejně jako u rozvoje měst se venkovské oblasti potýkají s absencí pravidelného rozmístění zdravotních a sociálních služeb, se zastaralými věcným a technickým vybave-

ním zdravotnických a školských zařízení nebo nízkým počtem pracovních příležitostí a s tím spojeným odlivem pracovních sil z venkova.

Specifickým cílem PO 4 – Rozvoj venkova je:

1. Rozvoj venkova

Vybranými indikátory pro následující analýzu jsou indikátory výsledku a jedná se o **Plochu regenerovaného a revitalizovaného území – ve venkovských oblastech** a **Plochu regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech (obcích) celkem**. Následující tabulka shrnuje výsledky provedené analýzy. (RRRS, 2014a)

Tabulka 20 Indikátory prioritní osy 4

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Hodnota 2005	Hodnota 2015	Hodnota*	Naplnění indikátoru
650505	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území – ve venkovských oblastech	ha	0	6	35,78	595,83 %
651500	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech (obcích) celkem	užitá plocha v m ²	0	50 000	57 381,04	114,76 %

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014a; RRRS, 2014c

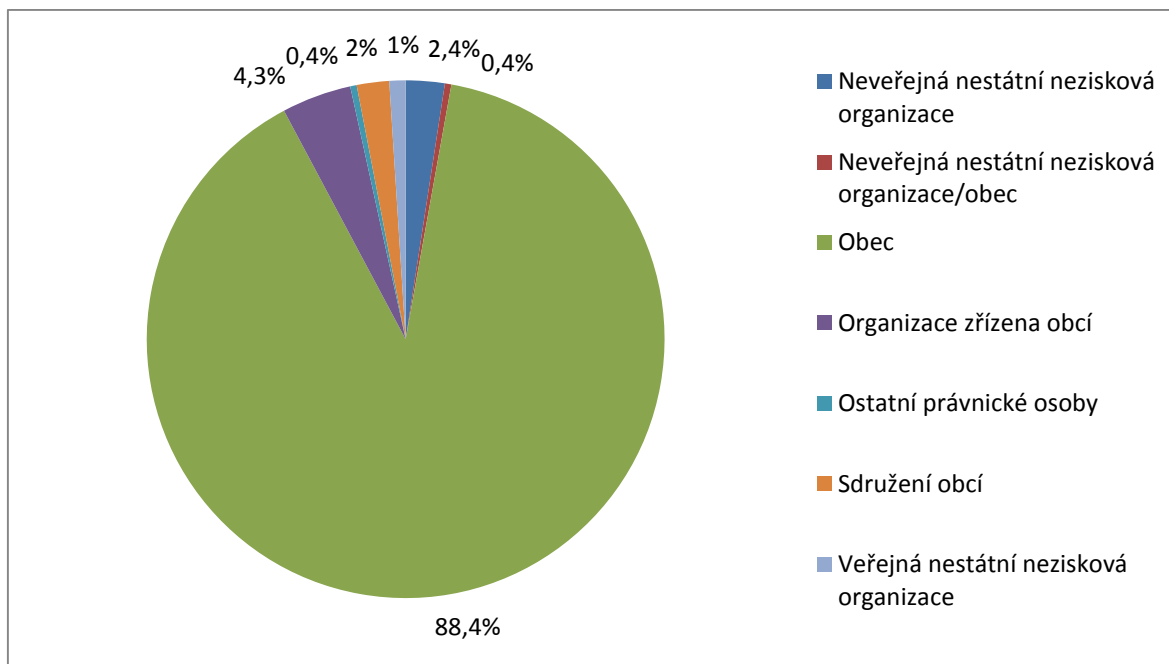
Analýza prioritní osy 4 – Rozvoj venkova byla provedena na základě 2 vybraných ukazatelů, které cílovou hodnotu 2015 splnily. V jednom případě dokonce téměř o šestinásobek. Jedná se o indikátor **Plocha regenerovaného a revitalizovaného území – ve venkovských oblastech**, jehož plánovanou hodnotou bylo 6 ha. Na základě dat ze sestavy R18 se dospělo k závěru, že skutečná hodnota dosahuje 35,78 ha. Z toho vyplývá, že indikátor byl naplněn na 595,83 %. Indikátor **Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech (obcích) celkem** požadovanou hodnotu mírně převýšil a naplnění indikátoru bylo splněno na 114,76 %.

Projekty

Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova zahrnovala v programovém období 2007-2013 celkem **490 projektů** s celkovými zdroji **cca 6 mld. korun**. Příspěvek z Evropského fondu pro regionální rozvoj činil téměř **4,9 mld. korun**. Poskytnuté finanční prostředky byly využívány především na rekonstrukce sportovních a volnočasových areálů, oprav základních a mateřských škol, místních center volného času, tělocvičen, kulturních domů a knihoven. Z celkového počtu 490 projektů je **181 projektů** vztaženo k výše analyzovaným dvěma indikátorům prioritní osy 4. (RRRS, 2014b)

V souvislosti s rozvojem venkova je Regionálním operačním programem regionu soudržnosti Moravskoslezsko stanoven pouze jeden specifický cíl, který nese stejný název jako prioritní osa 4 – Rozvoj venkova. Je tedy jasné, že všechny realizované projekty prioritní osy spadají také pod tento specifický cíl. Mezi veškerých 490 projektů bylo přerozděleno celkem 4,9 miliard korun poskytnutých Evropským fondem pro regionální rozvoj. Projekty se týkají především budování nových sportovních areálů, multifunkčních dětských hřišť a dalších objektů určených pro volnočasové aktivity. Větší skupinu realizovaných projektů tvořily také opravy a rekonstrukce prostor mateřských a základních škol, tělocvičen, knihoven i obecních kin. (RRRS, 2014b)

Složení žadatelů, kterým byla v rámci podporované oblasti rozvoje venkova poskytnuta finanční dotace, je velmi rozmanité. Jelikož jsou aktivity koncentrovány na území venkova, žadatelé tomu náležitě odpovídají. Ve výběru není obsažen kraj, organizace zřizované krajem a organizace zakládané krajem. Mezi subjekty jsou zařazeny obce, sdružení obcí a jiné veřejné a neveřejné nestátní neziskové organizace. Pro lepší přehlednost jsou z grafu vynechány menšinové subjekty jako nestátní neziskové organizace, NNO – církevní právnické osoby, Školské a vzdělávací zařízení a Města, obce a svazky obcí. (RRRS, 2014b)

Obrázek 4 Struktura žadatelů prioritní osy 4 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b)

Ze zobrazení grafu je jasně zřetelné, že dominantním subjektem v oblasti rozvoje venkova jsou obce s 88,4 %. Jedná se o 433 žádostí z celkového počtu 490 projektů. V souvislosti s obcemi jsou druhým žadatelem s nejvyšším počtem projektů organizace zřízené obcí s celkovým počtem 21 žádostí. Mezi zbývajícími žadatelé se dále vyskytují neveřejné nestátní neziskové organizace, ostatní právnické osoby, sdružení obcí a veřejné nestátní neziskové organizace.

Tabulka 21 Projekty prioritní osy 4 v okresech Moravskoslezského kraje

Název okresu	Počet projektů	Příspěvek společnosti (v mil. Kč)
Bruntál	57	448,7
Frýdek-Místek	170	1 674,5
Karviná	24	183,3
Nový Jičín	72	687,6
Opava	142	1 570,2
Ostrava-město	25	292,1
CELKEM	490	4 856,4 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014b

Výše uvedená tabulka slouží k porovnání jednotlivých okresů Moravskoslezského kraje ve vztahu k čerpání finanční podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Celková alokovaná částka 4,8 miliard korun je rozdělena mezi okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karvinou, Nový Jičín, Opavu a Ostravu-město. K největším příjemcům podpory patří jednoznačně okresy Frýdek-Místek a Opava. Jedná se rozlohou o velmi rozsáhlé okresy, které z velké části kopírují hranici České republiky s Polskem a Frýdek-Místek částečně i se Slovenskem. Na jejich území se nachází mnoho venkovských a příhraničních oblastí, které ve velké míře čerpaly finanční podporu právě z prioritní osy 4 – Rozvoj venkova. Jak ukazuje tabulka, celková alokace pro tyto dva okresy činí téměř 3,3 miliardy korun rozdělených mezi 312 realizovaných projektů. Nejmenšími příjemci podpory jsou v tomto případě okresy Karviná a Ostrava-město. Jedná se rozlohou o nejmenší okresy Moravskoslezského kraje, na jejichž území se vyskytují převážně města, nikoli obce s nízkým počtem obyvatel, pro které je prioritní osa 4 určena.

5.5 Prioritní osa – Technická pomoc

Hlavním úkolem prioritní osy 5 – Technická pomoc je zajištění administrativních a institucionálních podmínek pro chod Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko a absorpční kapacity regionu.

Specifickými cíli PO 5 – Rozvoj venkova jsou:

1. Implementace operačního programu,
2. Podpora absorpční kapacity.

Analýza bude prováděna na základě 2 vybraných indikátorů, jimiž jsou **Realizace evaluačních studií a zpráv celkem** a **Počet osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů celkem**. Interpretace výsledků bude provedena na základě tabulky uvedené na následující straně. (RRRS, 2014a)

Tabulka 22 Indikátory prioritní osy 5

Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Hodnota 2005	Hodnota 2015	Hodnota*	Naplnění indikátoru
710500	Realizace evaluačních studií a zpráv celkem	počet	0	14	44	314,29 %
711600	Počet osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů celkem	počet osob	0	1 000	6 863	686,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014a; RRRS, 2014c

Z výsledků analýzy je jasné, že Prioritní osa 5 – Technická pomoc splnila oba vybrané ukazatele. **Počet evaluačních studií a zpráv** dosáhl hodnoty 44. Oproti plánovanému výsledku je to přesně o 30 studií a zpráv více. Indikátor byl naplněn více než o 300 %. O něco lépe si vedl indikátor **Počet osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů celkem**. Bylo zjištěno, že se vzdělávacích kurzů účastnilo celkem 6 863 osob, což je o téměř 5 000 osob více, než bylo předpokládáno.

Projekty

Doplňkovou prioritní osou se v programovém období 2007-2013 stala Technická pomoc. Jedná se o oblast, v rámci které byl realizován nejnižší počet projektů zaměřujících se na absorpční kapacitu, vzdělávání a pomoc při vyhotovování evaluačních studií a zpráv. Celkové zdroje **cca 796 milionů korun** byly přerozděleny mezi **23 projektů** zaměřených na vzdělávání a konkurenceschopnost Moravskoslezského kraje a zvýšení absorpční kapacity regionu. Příspěvek společnosti činil **cca 645 milionů korun**. V souvislosti s provedenou analýzou bylo realizováno **17 projektů**, jejichž výsledky mají spojitost s dvěma analyzovanými indikátory prioritní osy 5. (RRRS, 2014b)

Projekty technické pomoci byly realizovány v rámci dvou specifických cílů. Následující tabulka shrnuje počet projektů spadajících pod jednotlivé specifické cíle a objem financí, které byly na projekty uvolněny.

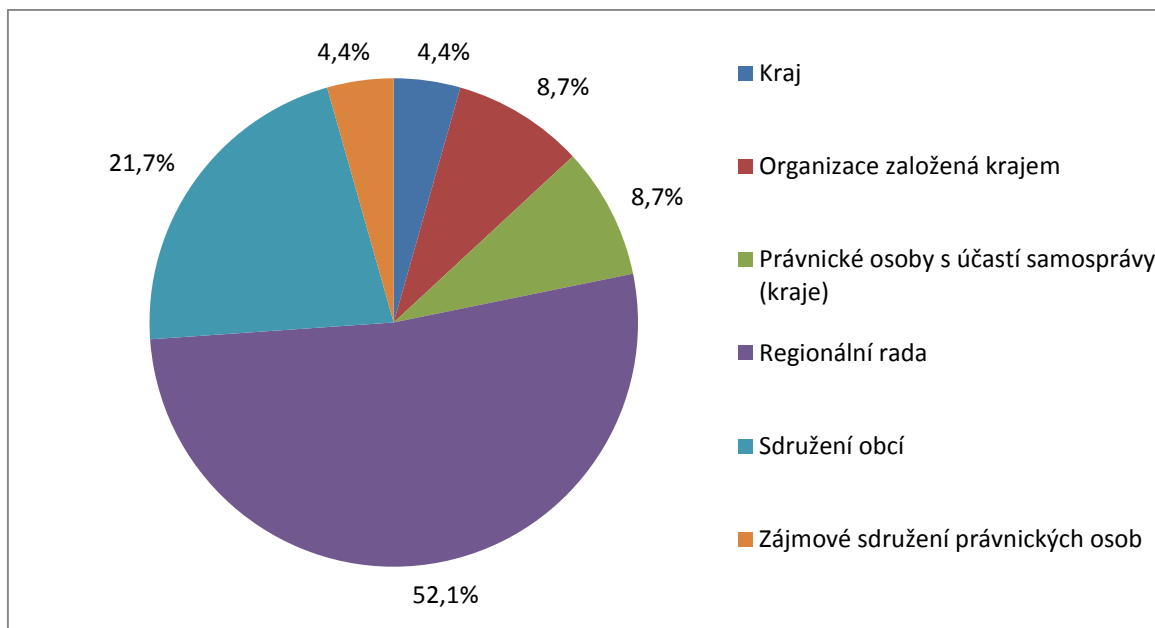
Tabulka 23 Oblasti podpory prioritní osy 5

Oblast podpory	Počet projektů		Finanční alokace (v mil. Kč)
Implementace operačního programu	10	43,5 %	616,7
Podpora absorpční kapacity	13	56,5 %	28,1
Celkem	23		644,8 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014b

Výsledky tabulky ukazují finanční nevyrovnanost mezi jednotlivými specifickými cíli. V rámci 10 projektů cíle 1 – Implementace operačního programu činí celková alokace finančních prostředků více než 600 milionů korun, zatímco na 23 projektů cíle 2 – Podpora absorpční kapacity bylo vyčleněno pouhých 28 milionů korun. Je to způsobeno tím, že projekty prvního ze specifických cílů jsou zaměřeny na oblast přípravy, řízení, monitorování, evaluaci a kontrolu ROP Moravskoslezsko. Projekty následně slouží řídicímu orgánu ROP Moravskoslezsko, jehož úkolem je zajištění potřeb k přípravě, realizaci a řízení regionálního operačního programu. Projekty byly realizovány pro každý rok programového období 2007-2013 a doplněny dále o rok 2014 a 2015. Pouze v roce 2009 byly uskutečněny 2 projekty.

S ohledem na celkový počet realizovaných projektů a výši poskytnutých finančních prostředků lze očekávat, že struktura žadatelů nebude tak různorodá jako u ostatních prioritních os. V případě technické pomoci se jedná o 6 typů žadatelů, kteří čerpali finanční podporu v rámci prioritní osy 5. Následující graf strukturu žadatelů shrnuje. (RRRS, 2014b)

Obrázek 5 Struktura žadatelů prioritní osy 5 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b)

Největším žadatelem o finanční podporu je jednoznačně Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Podílela se na 12 projektech, převážně pak projektech specifického cíle 1 – Implementace operačního programu. Sdružení obcí se zasloužilo o 5 projektů, které byly zaměřeny na podporu nebo zvýšení absorpční kapacity na územích mikroregionů a přípravu mikroregionů na čerpání dotací ze zdrojů Evropské unie. Zbývajícími žadateři prioritní osy 5 jsou právnické osoby s účastí kraje, organizace založené krajem, zájmové sdružení právnických osob a kraj samotný.

Následující tabulka analyzuje čerpání finančních prostředků v rámci jednotlivých okresů Moravskoslezského kraje. Obsahem tabulky je počet projektů, které byly na území okresů realizovány, také finanční příspěvek společenství, který byl okresům na projekty poskytnut.

Tabulka 24 Projekty prioritní osy 5 v okresech Moravskoslezského kraje

Název okresu	Počet projektů	Příspěvek společenství (v mil. Kč)
Bruntál	4	1,04
Opava	1	0,28
Ostrava-město	18	643,5
CELKEM	23	644, 8 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014b

Z tabulky jasně vyplývá, že se na prioritní ose 5 – Technická pomoc podílely pouze okresy Bruntál, Opava a Ostrava-město. Zbylé 3 okresy Frýdek-Místek, Karviná a Nový Jičín v této prioritní ose zcela absentují. Nejvyšší objem finančních prostředků byl využit v rámci okresu Ostrava-město na celkový počet 18 projektů. Jedná se o částku 643,5 milionů korun, což je téměř celková alokace vymezená pro celou prioritní osu. Na území okresu Bruntál byly realizovány projekty zaměřující se na podporu absorpční kapacity mikroregionů Rýmařovsko a Slezské Harty, přípravu projektů v Mikroregionu Krnovsko a na činnost projektového manažera. Příprava Mikroregionu Moravice na čerpání dotací ze zdrojů EU je jediným projektem, který byl uskutečněn ve správním obvodu okresu Opava.

6 ZHODNOCENÍ ČERPÁNÍ FINANČNÍ PODPORY Z ROP MORAVKOSLEZSKO

Následující kapitola slouží ke zhodnocení čerpání finanční podpory z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko na základě veškerých provedených analýz programového dokumentu strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013.

V programovém období 2007-2013 bylo zrealizováno celkem **1 428 projektů**, které byly rozděleny mezi 5 prioritních os (Regionální infrastruktura a dostupnost, Podpora prosperity regionu, Rozvoj měst, Rozvoj venkova, Technická pomoc) dále rozčleněných na 13 specifických cílů. Evropský fond pro regionální rozvoj, jež se stará o financování regionálních operačních programů, poskytl celkovou částku **cca 25,6 miliard korun**, která byla rozdělena mezi všechny realizované projekty. Spolu v příspěvky obcí, kraje, Regionální rady Moravskoslezského kraje a případně soukromým financováním činily celkové zdroje vynaložené na veškeré projekty **téměř 38 miliard korun**.

Ze strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013 bylo vybráno ze všech 5 prioritních os 19 ukazatelů. Na základě dat z monitorovacího systému MONIT 7+ (sestava R17 a R18) byla u těchto indikátorů provedena analýza, která poslouží ke zhodnocení čerpání finanční podpory z ROP Moravskoslezsko. V rámci těchto 19 analyzovaných indikátorů bylo realizováno celkem **647 projektů**. Výsledné hodnoty indikátorů slouží ke srovnání cílových hodnot stanovených ve strategii se skutečným stavem. Následující podkapitoly se zaměřují na naplnění či nenaplnění stanovených cílů.

6.1 Regionální infrastruktura a dostupnost

Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013 stanovuje 11 indikátorů s cílovými hodnotami, kterých by měly indikátory na konci programového období dosáhnout. Pro analýzu byly vybrány 4 indikátory. Jedná se o délku nových silnic II. a III. třídy, délku rekonstruovaných silnic II. a III. třídy, délku nově vybudovaných cyklostezek s vyloučením motorové dopravy a počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě. Z analýzy byly vyřazeny indikátory 51.11.00 (počet projektů), 61.03.01 (počet upravených regionálních letišť), 51.46.00 (počet podpořených projektů na ochranu proti požárům, povodním a dalším rizikům), 61.03.11 (počet

odbavených cestujících na letištích), 61.02.11 (počet obcí zapojených do IDS), 61.02.05 (přírůstek počtu osob přepravených veřejnou dopravou – celkem) a 61.02.10 (přírůstek počtu obyvatel zapojených do IDS). Tyto indikátory byly vyřazeny z následné analýzy, jelikož poskytnutá sestava R18 vůbec neobsahovala výše zmíněných indikátorů a jejich hodnot.

Zbývající 4 indikátory byly zanalyzovány a jejich hodnoty jsou následující. Cílová hodnota **délky rekonstruovaných silnic II. a III. třídy** stanovená ve Strategii měla na konci programového období dosahovat hodnoty 200 km. Díky datům ze systému MONIT 7+ se dospělo k závěru, že skutečná hodnota délky rekonstruovaných silnic II. a III. třídy dosahuje hodnoty 260,05 km a indikátor byl naplněn na 130 %. Podobných výsledků je dosaženo i u indikátoru **počtu nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě**. Stanovená hodnota 75 kusů byla překonána a splněna na 298 %. V programovém období bylo pořízeno celkově 224 nových ekologických vozidel. Do skupiny nenaplněných cílů spadají indikátory. Jedná se o **délku nových silnic II. a III. třídy**, u kterého nebyla požadovaná hodnota splněna o 0,07 km, a **délku nově vybudovaných cyklostezek s vyloučením motorové dopravy**. Tento indikátor nesplnil požadovanou hodnotu o 27 km.

Největšími žadateli o finanční podporu byly u regionální infrastruktury obce a kraj. Dva indikátory prioritní osy se týkají silnic II. a III. třídy. Vlastníkem těchto komunikací je podle zákona kraj. Cyklostezky spadají nejčastěji do vlastnictví obcí a veřejná doprava je často financována veřejnými subjekty, jako jsou obce a kraje. Obce a kraje byly žadateli o finanční prostředky celkem v 79 % projektů týkajících se regionální infrastruktury a dostupnosti. Největší množství projektů se uskutečnilo ve správním obvodu okresů Frýdek-Místek a Ostrava-město.

6.2 Podpora prosperity regionu

Ze skupiny 7 indikátorů stanovených ve Strategii bylo pro účely analýzy vybráno 5 indikátorů. Jedinou dvojicí indikátorů, které nebyly obsaženy v sestavě R18 monitorovacího systému MONIT 7+, jsou indikátor 51.15.00 (počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst celkem – podkapitola rozvoje infrastruktury pro vzdělání, podkapitola rozvoje infrastruktury sociálních služeb a podkapitola podpory zdravotnictví) a indikátor 63.05.02 (návštěvníci v regionu – počet přenocování).

Z analyzovaných indikátorů se dospělo k závěru, že pouze 2 indikátory nesplnily požadovanou hodnotu, které mělo být dosaženo na konci programového období. Jedná se o **počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu**, který byl naplněn na pouhých 7,05 %. Reálná hodnota 6 projektů se plánovaným 85 projektům ani zdaleka nepřiblížila. Druhým neúspěšným indikátorem prioritní osy 2 se stala **plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem**. Naplnění indikátoru na 29,74 % se jeví jako neuspokojivé. Z plánovaných 100 ha brownfields bylo revitalizováno pouze necelých 30 ha. Úspěšnými indikátory prioritní osy 2 jsou **plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městě celkem** (splněno na 220 %), **počet vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu** (splněno na 381 %) a **počet nově vytvořených nebo zrekonstruovaných lůžek** (splněno na téměř 270 %).

V rámci 4 oblastí podpory bylo přerozděleno celkem 5,6 mld. korun z Evropského fondu pro regionální rozvoj, přičemž téměř 300 projektů za 3,1 mld. korun bylo realizováno v souvislosti se specifickým cílem 1 – Infrastruktura veřejných služeb. Struktura žadatelů byla v případě prioritní osy 2 rozmanitější, ať už z hlediska vyššího počtu žadatelů, tak v kontextu vyššího procentuálního zastoupení jednotlivých žadatelů. Nejčastěji se o finanční podporu ucházely obce, organizace zřizované obcí, kraj nebo ostatní právnické osoby. Projekty byly opět nejčastěji realizované ve správním obvodu okresů Frýdek-Místek a Ostrava-město.

6.3 Rozvoj měst

V oblasti rozvoje měst bylo vybráno 6 ukazatelů, které byly obsaženy ve Strategii i v sestavě R18 systému MONIT 7+. Z výčtu 9 ukazatelů uvedených ve Strategii byly vynechány indikátory 51.15.00 (počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst celkem), 51.15.31 (počet podpořených projektů na rozvoj vybraných měst) a 51.15.41 (počet podpořených projektů na ostatní města).

Stejně jako u prioritní osy 2, prioritní osa 3 zahrnuje 2 indikátory, které nedosáhly požadovaných hodnot, které byly stanoveny pro programové období 2007-2013. **Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městě celkem** nedosáhla cílové hodnoty 150 000 m² a indikátor byl splněn na 88 % s výsledkem 132 514,80 m². Další indikátor, který neplnil stanovené požadavky, je **plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy**. Požadovaného výsledku 100 000 m² nebylo dosaženo a indikátor byl naplněn na pouhých 15,62 %. Indikátory, které vyhověly stanoveným pod-

mínkám, jsou plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve městech (splněno na 648 %), plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů určených pro rozvoj vzdělávání (splněno na 414 %), regenerovaných a revitalizovaných objektů pro sociální služby a zdravotní péči (splněno na 104 %) a plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) ve městech (splněno na 454 %).

Mezi 257 projekty bylo v rámci 2 specifických cílů přerozděleno celkem 5,4 mld. korun z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Jelikož se prioritní osa 3 týká rozvoje měst, je zřejmé, že největším žadatelem o finanční podporu jsou obce a organizace zřizované obcemi. Dalším významným žadatelem byly u rozvoje měst i neveřejné nestátní neziskové organizace. Největší množství projektů bylo realizováno na území okresů Karviná a Nový Jičín, avšak nejvyšší finanční dotaci obdržel okres Ostrava-město.

6.4 Rozvoj venkova

Nejnižší počet sledovaných indikátorů je spojen právě s rozvojem venkova. Z 3 indikátorů uvedených ve Strategii byly vybrány 2, které jsou zastoupeny v sestavě R18 poskytnuté Regionální radou regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Absentujícím ukazatelem v sestavě R18 je indikátor 51.21.00 (počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí celkem).

Sledovanými indikátory prioritní osy 4 jsou plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve venkovských oblastech a plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech (obcích) celkem. Jedná se o první případ, kdy **všechny vybrané indikátory splnily požadovanou cílovou hodnotu**, které měly dosáhnout na konci programového období. Indikátor související s regenerovaným územím byl splněn na téměř 600 % a indikátor revitalizovaných objektů vyhověl stanoveným cílům na 115 %. Nejčastějšími žadateli oblasti rozvoje venkova byly jednoznačně obce, a to v 88 % případů. Největší objem finančních prostředků byl poskytnut okresům Frýdek-Místek a Opava. Jednalo se o částku přes 3 mld. korun, která byla rozdělena mezi celkový počet 312 projektů.

6.5 Technická pomoc

V rámci prioritní osy Technická pomoc byla analýza provedena u 2 indikátorů z celkového množství 4 stanovených ve Strategii. Z rozboru byly vyřazeny indikátory 51.41.00 (počet podpořených projektů zaměřených na technickou pomoc) a 71.11.00 (počet uskutečněných

školení, seminářů, workshopů a konferencí), protože tyto indikátory nebyly obsaženy v systému MONIT 7+ sestavy R18.

Na zbývajících 2 indikátorech byla provedena analýza, díky které bylo zjištěno, že prioritní osa 5 – Technická pomoc je druhou prioritní osou, u které **všechny zkoumané indikátory dosáhly požadovaných hodnot a cíl splnily**. Prvním vybraných indikátorem se stala realizace evaluačních studií a zpráv celkem (splněno na 314 %) a druhým zkoumaným indikátorem se stal počet osob, které se zúčastnily vzdělávacích kurzů (splněno na 686 %). V souvislosti s touto prioritní osou bylo realizováno nejméně projektů s nejnižší alokovanou částkou. Jedná se o pouhých 23 projektů, na které bylo z evropského rozpočtu uvolněno necelých 650 mil. korun. Nejčastějším žadatelem o finanční podporu byla Regionální rada, poté sdružení obcí a organizace zřizované krajem. Prioritní osa 5 se stala jedinou prioritní osou, v rámci které o finanční podporu žádaly pouze subjekty z okresů Bruntál, Opava a Ostrava-město. Okresy Frýdek-Místek, Karviná a Nový Jičín u prioritní osy 5 absentují.

7 PLÁN ČERPÁNÍ FINANČNÍ PODPORY V NOVÉM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ

Předmětem následující kapitoly je nalezení finančních nástrojů Evropské unie, ze kterých by mohly regiony soudržnosti v budoucnu financovat své aktivity a naplnit neuskutečněné cíle programového období 2007-2013. V kontextu Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko se jedná o 6 indikátorů, které nenabývaly cílových hodnot stanovených ve Strategii pro programové období 2007-2013. Pro shrnutí nenaplněných indikátorů slouží následující tabulka.

Tabulka 25 Nenaplněné indikátory období 2007-2013

PO	Kód	Indikátor	Měrná jednotka	Hodnota 2015	Hodnota*	Naplnění indikátoru
PO 1	610101	Délka nových silnic II a III. třídy	km	10	9,93	99,3 %
	610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek s vyloučením motorové dopravy	km	100	82,85	82,85 %
	511200	Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu	počet	85	6	7,05 %
PO 2	652000	Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem	ha	100	29,74	29,74 %

	651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	m ²	150 000	132 514,80	88,34 %
PO 3	651104	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy	m ²	100 000	15 622,10	15,62 %

Zdroj: Vlastní zpracování podle RRRS, 2014c

Z 5 prioritních os Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko pouze 2 indikátory z každé z 3 prioritních os nedosáhly požadovaných výsledků. Všechny analyzované a zkoumané indikátory prioritní osy 4 – Rozvoj venkova a prioritní osy 5 – Technická pomoc byly naplněny na více než 100 %. Ve dvou případech byly požadované hodnoty splněny na více než 600 %. Z tabulky je očividné, že nejhoršího výsledku dosáhl indikátor Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu, jehož cílová hodnota 85 projektů byla realizována v pouhých 6 projektech, což v procentuálním vyjádření představuje 7,05 %. Dalšími neúspěšnými indikátory se staly Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem z prioritní osy 2 a Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy z prioritní osy 3. U zbývajících nesplněných indikátorů lze mluvit o relativním úspěchu, protože všechny vykazují procentuální úspěšnost nad 80 %, v jednom případě u indikátoru nových silnic II. a III. třídy dokonce na 99,3 %.

V případě nového programového období 2014-2020 došlo k určitým změnám, které postihly převážně regionální operační programy. V souvislosti s tím bylo všech 7 regionálních operačních programů zrušeno a sloučeno pod jeden společný Integrovaných regionální operační program IROP, jehož prioritními osami jsou: Konkurenceschopné a bezpečné regiony, Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů, Dobrá práva území a zefektivnění veřejných institucí a Komunitně vedený místní rozvoj. Naplnění výše uvedených indikátorů tedy musí souviset s aktivitami jednotlivých prioritních os nového programového období. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012b)

Spojitosť indikátorů a prioritních os IROPu

Důležitým faktorem pro dosažení požadovaných hodnot nesplněných indikátorů za programové období 2007-2013 je zjištění, zda jsou v novém programovém období 2014-2020 tyto aktivity opět podporovány. Následující kapitola je proto zaměřena na hledání podobných prioritních os a podobných aktivit financovaných v rámci IROPu.

7.1 Silnice

Problémem výstavby nových silnic II. a III. třídy se zabývá v novém programovém období 2014-2020 prioritní osa 1 – Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony. Vyšší konkurenceschopnosti regionu lze dosáhnout lepším propojením a dostupností center a hlavních dopravních komunikací. Výstavba nových komunikací je ale podmíněna návazností na transevropskou dopravní síť TEN-T. Modernizací infrastruktury a s ní spojenou konkurenceschopností České republiky se zabývá i strategický dokument Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050. Hlavními body jsou budování dopravní infrastruktury v návaznosti na síť TEN-T a modernizace dopravní sítě s ohledem na dostupnost všech krajů. Problémem nedostačující infrastruktury Moravskoslezského kraje se zabývá i strategický dokument Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009-2020. Jedním ze specifických cílů dokumentu je snaha zkvalitnit dopravní propojení veškerých částí kraje, včetně lepšího napojení na evropskou silniční síť. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2018; Moravskoslezský kraj, [b.r.])

Pro výstavbu nových silnic II. a III. třídy je aktuálně vyhlášena **VÝZVA Č. 70 VYBRANÉ ÚSEKY SILNIC II. A III. TŘÍDY – II.** Výzva spadá pod prioritní osu 1 – Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony do investiční priority Zvyšování regionální mobility prostřednictvím připojení sekundárních a terciárních uzlů k infrastruktuře sítě TEN-T, včetně multimodálních uzlů. Mezi oprávněné žadatele spadají kraje a organizace, které zakládá nebo zřizuje kraj. Příjem žádostí o finanční podporu probíhá od 20. 3. 2017 a ukončení příjmu žádostí je plánované na 21. 12. 2018. Ve výzvě je jasně stanoveno, že předmětem financování je pouze výstavba nových silnic II. a III. třídy, nikoli však opravy těchto komunikací. V rámci nesplněného indikátoru výstavby nových silnic II. a III. třídy je výzva číslo 70 ideálním prostředkem, ze kterého lze finanční podporu čerpat. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012u)

Druhou aktuální výzvou týkající se problematiky silnic II. a III. třídy je **VÝZVA Č. 42 VYBRANÉ ÚSEKY SILNIC II. A III. TŘÍDY – INTEGROVANÉ PROJEKTY ITI**. Stejně jako u předchozí výzvy spadá výzva číslo 42 pod stejnou prioritní osu a investiční prioritu. Podpora výzvy je zaměřena na udržitelný rozvoj metropolitních oblastí České republiky a jejich zázemí, do nichž spadá i statutární město Ostrava. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj je v rámci výzvy uvolněno 3,9 miliard korun, o které mohou zažádat prostřednictvím sepsání projektové žádosti kraje a organizace zřizované nebo zakládané krajem za účelem výkonu vlastnických práv a povinností vůči silnicím II. a III. třídy. Finanční dotace je z výzvy číslo 42 poskytována na rekonstrukce, výstavbu a modernizace silnic II. a III. třídy, které navazují na evropskou silniční síť TEN-T. Datum ukončení příjmu žádostí o finanční podporu je stanoven na 31. 12. 2019. Jedná se tedy o druhý finanční nástroj, ze kterého lze finanční prostředky na výstavbu nových silnic II. a III. třídy čerpat. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012o)

Do 31. 03. 2017 probíhal příjem žádostí v rámci **VÝZVY Č. 1 VYBRANÉ ÚSEKY SILNIC II. A III. TŘÍDY**, která předcházela a byla první etapou výzvy číslo 70. V rámci ní mohly subjekty Moravskoslezského kraje žádat i finanční dotaci na výstavbu silnic II. a III. třídy. Pokud tak do stanoveného data učinili a projektové žádosti bylo vyhověno, hodnoty nesplněného indikátoru do budoucna určitě porostou. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012k)

7.2 Cyklostezky

Oblast budování rekonstrukce a modernizace cyklostezek spadá v rámci IROPu do dvou prioritních os. Jednou z nich je prioritní osa 1 – Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony a druhou prioritní osa 4 – Komunitně vedený místní rozvoj. Na národní úrovni se otázkou cyklostezek opět zabývá strategický dokument Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050. Z něj vyplývá, že snahou České republiky je v následujících letech rozvíjet cyklistickou dopravu spolu s pěšími zónami ve městech a jeho okrajových částech. Pro tyto účely byl vytvořen koncept Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2013-2020. Tento dokument obsahuje podpůrnou analýzu cyklistické dopravy a rozvojový potenciál, kterým cyklistická doprava disponuje. Navrhuje dále financování pro programové období 2014-2020, ve kterém by se Česká republika měla zaměřit především na budování a modernizaci stávající infrastruktury a doprovodné cykloturistické infrastruktury. Ze Strategie rozvoje Moravsko-

slezského kraje je zřejmé zaměření se na výstavbu nových cyklostezek v nadcházejících letech. Strategie si stanovuje na cíl do roku 2020 zvýšit celkovou délku cyklistické infrastruktury na 362 km. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2018; Ministerstvo dopravy, © 2008 – 2017)

Aktuální výzvou v oblasti cyklodopravy je **VÝZVA Č. 53 UDRŽITELNÁ DOPRAVA – INTEGROVANÉ PROJEKTY CLLD**. V rámci komunitně vedených strategií místního rozvoje se jedná o investice, které se týkají širokého spektra aktivit obsahujících také rekonstrukce, modernizace a výstavby komunikací pro cyklisty. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj je uvolněno celkem 1,6 miliard korun, které jsou určeny pro potřeby místních akčních skupin. Text výzvy vymezuje oprávněné žadatele, kterými jsou v oblasti cyklodopravy kraje, obce, organizace zakládané nebo zřizované kraji nebo obcemi, dobrovolné svazky obcí a organizace zakládané nebo zřizované dobrovolnými svazky obcí. Datum zahájení příjmu žádostí byl stanoven na 29. 9. 2016 a konec podávání žádostí o finanční podporu je plánovaný na 31. 12. 2019. Výzva číslo 53 je prozatím jedinou, do jejíž působnosti spadá oblast cyklistické infrastruktury v rámci prioritní osy 4 IROPu. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012s)

Následující **VÝZVA Č. 50 UDRŽITELNÁ DOPRAVA – INTEGROVANÉ PROJEKTY ITI** je taktéž zaměřena na aktivity týkající se cyklistické infrastruktury. V rámci investiční priority, která zahrnuje podporu udržitelné regionální a místní mobility, se výzva řadí do prioritní osy 1 – Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony. Žadatelé, mezi které se řadí kraje, obce, dobrovolné svazky obcí a organizace zřizované nebo zakládané těmito subjekty, mohou podávat žádosti o finanční podporu z výzvy číslo 50 do 31. 12. 2019, kdy je stanoven termín ukončení podání žádostí o podporu. Podporovanými aktivitami jsou, stejně jako u výzvy číslo 53, modernizace a rekonstrukce komunikací určených pro cyklisty a výstavba liniových opatření sloužící pro cyklisty v dopravním prostoru pozemních komunikací. Územní realizace v našem případě spadá do Ostravské aglomerace. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012q)

Ukončení příjmu žádostí o finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj proběhlo u dvou výzev týkajících se cyklistické dopravy. Jedná se o **VÝZVU Č. 72 CYKLODOPRAVA II** (termín 7. 9. 2017) a **VÝZVU Č. 18 PODPORA BEZPEČNOSTI DOPRAVY A CYKLODOPRAVY** (termín 29. 4. 2016). V obou případech se jednalo o výzvy spadající do prioritní osy 1 – Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony. Do podporovaných aktivit byly zařazeny opravy, rekonstrukce a vý-

stavba jízdních pruhů pro cyklisty a pěší dopravu. Oprávněnými žadateli byli v obou případech kraje, obce, dobrovolné svazy obcí a organizace jimi zřizované nebo zakládáné. V případě, že se o podporu z výše uvedených dvou výzev ucházely subjekty z Moravskoslezského kraje, lze očekávat, že zjištěná indikativní hodnota počtu nově vybudovaných kilometrů cyklostezek s vyloučením motorové dopravy v následujících letech poroste. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012v; Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012l)

7.3 Rozvoj cestovního ruchu

Směřování cestovního ruchu České republiky podrobně analyzuje dokument Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014-2020. Podrobnou SWOT analýzu silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb doplňuje strategická vize cestovního ruchu. Ta konstatuje, že Česká republika disponuje silným kulturním, historickým a přírodním potenciálem, avšak tento potenciál není plně využit. Důvodem je především absence základní a doplňkové infrastruktury služeb cestovního ruchu. V následujících letech je tedy potřeba zaměřit se na zvyšování kvality nabídky cestovního ruchu, kvality lidských zdrojů, zlepšení poskytovaných služeb a odstraňování regionálních disparit znevýhodněných regionů. Z IROPu lze finanční prostředky na podporu cestovního ruchu a kulturního dědictví čerpat v rámci dvou prioritních os, a to z prioritní osy 3 – Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí a prioritní osy 4 – Komunitně vedený místní rozvoj. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012c)

Pro oblast cestovního ruchu jsou aktuálně vyhlášeny 2 výzvy. V prvním případě se jedná o **VÝZVU Č. 55 KULTURNÍ DĚDICTVÍ – INTEGROVANÉ PROJEKTY CLLD**, ze které je možno zažádat o finanční dotaci v oblasti revitalizace vybraných památkových objektů. Jedná se především o obnovu památek, restauraci památek a mobiliářů, rekonstrukce existujících a výstavby nových expozic muzeí, odstraňování vstupních bariér, zefektivnění využití sbírkových a knihovnických fondů a mnoho dalších. Výzva jednoznačně stanovuje, že podpora není poskytována pro komerční turistická zařízení, volnočasová zařízení, lázeňské objekty a stravovací a ubytovací zařízení. Aktivita výzvy číslo 55 spadá pod prioritní osu 4 – Komunitně vedený místní rozvoj, přičemž na výzvu musí navazovat výzvy MAS, které upřesňují podmínky pro realizaci jednotlivých projektů na jejich území. Evropský fond pro regionální rozvoj uvolnil na realizaci projektů 427 milionů korun a datum ukončení příjmu žádostí je stanoveno na 31. 10. 2022. Do tohoto termínu mohou vlastníci památek a muzeí, nebo subjekty s právem hospodaření podle katastru nemovitostí

tí, knihovny a zřizovatelé knihoven podle zákona č. 257/2001 Sb. žádat o finanční podporu v rámci vyhlášené výzvy číslo 55. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012)

Druhá vyhlášená výzva týkající se cestovního ruchu nese název **VÝZVA Č. 48 ZFEKTIVNĚNÍ PREZENTACE, POSÍLENÍ OCHRANY A ROZVOJE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ – INT. PROJ. ITI**. Výzva spadající do prioritní osy 3 – Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí se zaměřuje primárně na oblast revitalizace památek zapsaných na Seznam světového dědictví UNESCO, památek zařazených na Indikativní seznam světového dědictví UNESCO a národních kulturních památek. Do podporovaných aktivit spadají také muzea, která mohou dotace využít na restauraci sbírkových předmětů, odstraňování vstupních bariér, digitalizaci sbírek nebo na investice do vyšší bezpečnosti návštěvníků muzeí. Dalším zapojeným subjektem do žádosti o finanční podporu mohou být knihovny, které mohou dotace využít na stejné aktivity jako výše zmíněná muzea. Mezi příjemce podpory jsou zařazeni vlastníci památek, vlastníci muzeí a krajské knihovny. O podporu je možné žádat do termínu 31. 12. 2019. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012p)

Do konce ledna 2018 bylo možné podávat žádosti o podporu cestovního ruchu v rámci **VÝZVY Č. 76 MUZEA II**. Tato výzva volně navazuje na **VÝZVU Č. 21 MUZEA**, u které byl příjem žádostí o dotace ukončen 2. 8. 2016. Zřizovatelé muzeí (kraje, organizace zřizované a zakládáné kraji, organizační složky státu a příspěvkové organizace organizačních složek státu) mohli v termínu od 27. 9. 2017 do 31. 1. 2018 zažádat o finanční dotaci v rámci výzvy číslo 76, na kterou bylo z evropského rozpočtu uvolněno 900 milionů korun. V první fázi výzvy číslo 21 bylo pro muzea alokováno z Evropského fondu pro regionální rozvoj dokonce 2,1 miliard korun. V rámci obou výzev byla možnost finanční prostředky využít na zvýšení ochrany sbírkových fondů, restauraci sbírkových předmětů, výstavbu potřebných sociálních a technických objektů, osvětlení objektů a rekonstrukce existujících výstaveb a nově plánovaných výstaveb expozic a depozitářů. Celkový výčet podporovaných aktivit je uveden v textech výzev číslo 21 a 76. Těmito výzvami se naskytla šance pro subjekty z Moravskoslezského kraje zvýšit počet projektů, které podporují rozvoj cestovního ruchu. Z provedené analýzy totiž indikátor Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu dopadl nejhůře s celkovým počtem 6 projektů za programové období 2007-2013. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012w; Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012m)

Z vyhlášených výzev lze zmínit i **VÝZVU Č. 25 KNIHOVNY**. Podání žádostí o případnou finanční podporu bylo ukončeno v únoru 2018. V rámci pacifického cíle prioritní osy 1 – Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví si výzva kladla za cíl podporovat projekty, které jsou zaměřené na efektivní ochranu a využití knihovnických fondů. Dotace jsou určeny pouze pro knihovny zřízené podle zákona č. 527/2001 Sb. a zákona č. 257/2001 Sb. Na projekty bylo uvolněno téměř 700 milionů korun. Stejně jako u výzev zaměřených pouze na muzea lze očekávat, že při velkém zájmu by mohla být vyhlášena druhá výzva KNIHOVNY II. V rámci výzvy číslo 2 by se mohly subjekty Moravskoslezského kraje zapojit do výzvy sepsáním projektové žádosti, ze které by následně mohly obdržet dotace na financování aktivit spojených s činností knihoven. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012n)

Poslední výzvou vyhlášenou na podporu cestovního ruchu je **VÝZVA Č. 52 REVITALIZACE VYBRANÝCH PAMÁTEK II**. Prioritní osa 3 – Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí tímto dala podporovaným subjektům možnost čerpat dotace, které se týkají obnovy a restaurování památek zapsaných na Seznamu světového dědictví UNESCO, v Indikativním seznamu světového dědictví UNESCO a movitého i nemovitého národního kulturního dědictví. Jedná se o velmi podobnou výzvu, jako je výzva číslo 55 Kulturní dědictví – Integrované projekty CLLD. Rozdíl je však v tom, že místo realizace je na celém území České republiky mimo území hlavního města Prahy, kdežto u výzvy č. 55 jsou projekty určeny pro území MAS vymezené ve schválené strategii CLLD. Příjem žádostí o finanční podporu byl ukončen 28. 3. 2017. Pro vlastníky památek nebo subjekty s právem hospodaření podle zápisu v katastru nemovitostí byly z Evropského fondu pro regionální rozvoj poskytnuty více než 3 miliardy korun na projekty týkající se revitalizace kulturních památek. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012r)

Mimo strukturu evropských fondů lze o podporu v oblasti cestovního ruchu požádat z Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech (2016-2020). Jedná se o dotační program, který je zaměřen na rozvoj potenciálu cestovního ruchu v regionech České republiky. Spolufinancování probíhá z 50 % z prostředků státního rozpočtu a z 50 % z rozpočtu žadatele o dotaci. V rámci národního programu jsou definovány 2 podprogramy – Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu a Marketingové aktivity cestovního ruchu. Pro rok 2018 byl aktualizován podprogram rozvoje základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, který je zacílen na zkvalitnění infrastruktury v regionech České republiky. Celková alokace je rozdělena dle dotačních titulů mezi jednotlivé kraje.

Na dotační titul 1 – Podpora nadregionálních aktivit je uvolněno 15 milionu korun, o které mohou žádat subjekty ze všech krajů České republiky. U zbývajících dvou dotačních titulů je přesně vymezená částka, která připadá pro jednotlivé kraje. V případě Moravskoslezského kraje je na dotační titul 2 – Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu alokováno necelých 6 milionů korun a stejná částka je poskytnuta i v rámci dotačního titulu 3 – Rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu. Podprogram Marketingové aktivity v cestovním ruchu je rozdělen do dvou dotačních titulů. Prvním z nich jsou Marketingové aktivity na úrovni krajů a druhým Marketingové aktivity na oblastní a lokální úrovni. Podprogram si klade za cíl zvýšení návštěvnosti regionů České republiky prostřednictvím zkvalitnění a zlepšení marketingových aktivit krajů. Příjem žádostí o dotace v rámci Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech byl již ukončen. V předešlém období 2010-2016 byly dotační tituly znovuotevírány pro každý rok. Nyní je třeba vyčkat na otevření příjmu žádostí pro rok 2019 a využít možnosti financování aktivit spojených s cestovním ruchem v rámci tohoto národního programu. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012d)

7.4 Brownfields

V současné době není vyhlášena žádná výzva, která by se revitalizací nebo regenerací brownfields přímo zabývala. Lze ovšem doporučit výzvy, které v minulosti již proběhly a mohou být znovuotevřeny v následujících letech. Jedno z řešení nabízí Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. V rámci programu Nemovitosti se vyhláší výzvy, které poskytují malým a středním podnikům dotace na revitalizaci zastaralých a technicky nevyhovujících objektů a ploch určených pro podnikání. Dotace se vztahuje na rekonstrukce budov, případné odstranění nevyužitých objektů, terénní úpravy a inženýrské sítě. Program je určen pro malé a střední podniky, které působí v odvětví zpracovatelského průmyslu. (Portál operačního programu podnikání a inovace, [b.r.]

Jedním z operačních programů, který se částečně zaměřuje na regeneraci brownfields, je Operační program Životní prostředí. Podpora z OP ŽP často předchází podpoře z OP PIK. Aktuálně probíhá do 2. 1. 2019 příjem žádostí k **VÝZVĚ Č. 86**. V rámci prioritní osy 3 – Odpady a materiálové toky, ekologické a zátěže a specifického cíle 4 – Dokončení inventarizace a odstranění staré ekologické zátěže je výzva zaměřena na realizaci průzkumných prací a sanaci těžce kontaminovaných území, u kterých bylo zjištěno ohrožení lidského zdraví. Mezi příjemce podpory se řadí kraje, obce, svazky obcí, příspěvkové or-

ganizace, státní podniky, podnikatelské subjekty, podnikající fyzické osoby nebo také státní organizace. Území realizace se vztahuje na Ústecko-Chomutovskou aglomeraci. V rámci problematiky sanace kontaminovaných oblastí nebezpečných pro lidské zdraví bylo v minulosti vyhlášeno celkem 7 výzev, z nichž v 6 případech bylo místo realizace území celé České republiky. Tyto výzvy byly do konce roku 2017 uzavřeny. Od 1. 11. 2018 bude vyhlášena **VÝZVA Č. 99**, která se bude opět zaměřovat na výše zmíněné aktivity. V případě, že místem realizace bude opět území celé České republiky, o finanční podporu budou moci požádat i subjekty Moravskoslezského kraje. (Státní fond životního prostředí, © 2015)

V rámci prioritní osy 2 – Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů a specifického cíle 1 – Zvýšení kvality dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi IROPu je jednou z mnoha podporovaných aktivit také výstavba a rekonstrukce zařízení poskytujících komunitní péči, rozvoj infrastruktury a úpravu venkovního prostranství v okolí budov. V souvislosti s tím je aktuálně vyhlášena **VÝZVA Č. 80 SOCIÁLNÍ BYDLENÍ PRO SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY II**. V rámci ní mohou oprávnění žadatelé (obce, nestátní neziskové organizace, církve a církevní organizace) do 18. 9. 2018 podávat žádosti o finanční podporu. Částka 1,4 miliardy korun z Evropského fondu pro regionální rozvoj je určena na nákup bytů, bytových domů a nebytových prostor a k jejich přestavbě pro účely sociálního bydlení. Důležitou informací z textu výzvy je území realizace ve správním obvodu ORP, na kterém se nachází sociálně vyloučená lokalita. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012)

Druhou výzvou IROPu je **VÝZVA Č. 63 SOCIÁLNÍ PODNIKÁNÍ – INTEGROVANÉ PROJEKTY ITI**, která je věcně zaměřena na výstavbu, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků. Oprávněnými žadateli jsou v tomto případě OSVČ, obchodní korporace, nestátní neziskové organizace, církevní organizace a církve, pro které je alokováno 66 milionu korun. Realizace projektů je vyhrazena výhradně pro Plzeňskou metropolitní oblast a Ostravskou aglomeraci. Termín ukončení podání žádostí je stanoven na 31. 12. 2019. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012t)

7.5 Indikátory prioritní osy 3

V rámci prioritní osy 3 jsou indikátory stanoveny velmi obecně. Do indikátorů Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem a Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy spadá velké množství činností. K těmto indikátorům nebudou dále navrhovány konkrétní výzvy. Jednalo by se totiž o velké množství výzev, protože regenerování a revitalizování objektů ve městech spadá pod mnoho aktivit, které jednotlivé výzvy podporují.

8 NÁVRH KONKRÉTNÍHO PROJEKTU

Hlavním cílem diplomové práce je navržení konkrétního projektu, jehož území realizace spadá do Moravskoslezského kraje. Z 6 nesplněných indikátorů byla po pečlivém zvážení vybrána oblast cestovního ruchu, na kterou se bude projekt zaměřovat. Z důvodu, že Evropská unie projekty týkající se cestovního ruchu nepodporuje v tak velkém měřítku, pro tento konkrétní projekt je vybrán Národní program podpory cestovního ruchu v regionech pro období 2016-2020, ze kterého může být mnou navržený projektový záměr financován. Na základě osobní znalosti části území Moravskoslezského kraje bylo pro projekt vybráno území městyse Spálova, který se nachází přesně na hranici Moravskoslezského a Olomouckého kraje. Území disponuje turistickým a historickým potenciálem, který není plně využit, a mým úkolem je tento potenciál dále rozvíjet. Projekt týkající se větrných mlýnů nacházejících se v okolí městyse nese název **Turistická stezka po větrných mlýnech v oblasti Spálovska**.

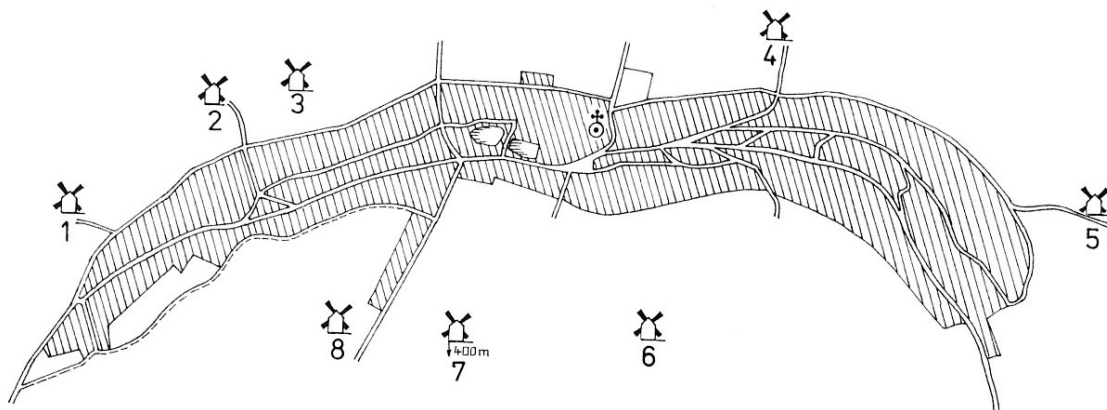
8.1 Spálovské mlýny

Ve své době se v katastru Spálova nacházelo celkem 8 větrných mlýnů, z nichž se v současnosti dochoval pouze jeden, a to Balerův mlýn. Počtem větrných mlýnů v katastru jediné obce v České republice se Spálov dělí o první místo s obcí Svobodné Heřmanice nacházející se v okrese Bruntál. 8 větrných mlýnů v okolí Spálova bylo dřevěných, tedy až na jediný případ. Skupinu větrných mlýnů neboli větráků tvořil Juráčův větrák, Tylův větrák, Tomanův větrák, Červkův větrák, Světuý větrák, Šustkův větrák, Kalfařův větrák a pouze jediný dochovaný Balerův mlýn. (Ondřej, 2002, s. 144-145)

Balerův mlýn

František Baler se do Spálova přestěhoval v roce 1929, kdy v okolí už nestál žádný větrný mlýn. Juráčův mlýn v roce 1905 vyhořel, Šustkův mlýn byl po silné vichřici v roce 1868 stržen, ostatní mlýny byly buď rozebrány a převezeny na jiná místa, nebo postupem času zchátraly a bylo potřeba je zbořit. František Baler postavil na území Spálova jediný zděný větrný mlýn holandského typu, který měl otáčivou kuželovou střechu. Od roku 1940, kdy Barel zemřel, mlýn chátral a ze stavby zbyly jen obvodové zdi bez střechy. Rekonstrukci mlýna provedl až v roce 1984 Miroslav Jemelka, který provizorně opravil střechu a podlahy větráku. O větší rekonstrukci se postarala až stávající majitelka mlýna Ludmila Jemelková ve spolupráci se starostkou městyse Marií Flordovou a kruhem přátel větrných

mlýnů při Technickém muzeu v Brně v roce 2007, 2008 a 2012. U země s průměrem 3,2 metrů a výškou stěn 3,6 metrů se v současnosti jedná o nejmenší větrný mlýn na území České republiky. Střecha mlýna je bohužel nepůvodní. Následující obrázek výskyt větrných mlýnů v oblasti Spálova mapuje. (Ondřej, 2002, s. 145; Městys Spálov, © 2018)

Obrázek 6 Lokalizace spálovských mlýnů (Zdroj: Ondřej, 2002, s. 145)

Poznámka: 1 – Juráčův mlýn, 2 – Tylův mlýn, 3 – Tomanův mlýn, 4 – Červkův mlýn, 5 – Světuý mlýn, 6 – **Balerův mlýn**, 7 – Kalfařův mlýn, 8 – Šustkův mlýn.

8.2 Stezka po větrných mlýnech

Cílem vytvoření stezky po větrných mlýnech v oblasti Spálovska je rozvoj místního potenciálu území, který v tomto případě stojí na základech lidového řemesla. V případě Balerova mlýna, který je nejmenším mlýnem holandského typu v České republice, stojí návštěva této lidové památky určitě za zmínku a neměla by být zapomenuta. V souvislosti s existencí dalších 7 mlýnů v okolí městyse, které se bohužel nedochovaly, se nabízí myšlenka vytvoření poznávací stezky, která by potenciální návštěvníky zavedla na místa, kde dříve mlýny stály, završená prohlídkou Balerova mlýna. Výhodou této stezky je fakt, že je přístupná jak pro pěší, tak pro cyklisty. Návštěvnost tohoto místa může zvýšit i existence již nyní často turisticky navštěvovaných míst v okolí Spálova, jako jsou poutní místo Maria Stein v oblasti Nížkého Jeseníku a útvar zvaný Petrova skála, hrad Švédská skála, nebo útvar ve skále zvaný Peklo.

V současnosti je Balerův mlýn přístupný i pro veřejnost. Klíče si mohou návštěvníci vypůjčit na místním obecním úřadě a prohlédnout si vnitřní prostory mlýna. Při osobní návštěvě mlýna mi byly klíče od objektu propůjčeny přímo od paní majitelky mlýna, paní Ludmily Jemelkové, která mi vylíčila historii mlýna a nedávno probíhající rekonstrukce. Informace od paní Ludmily Jemelkové mi byly doplněny výkladem na Obecním úřadě ve Spálově od paní starostky Ludmily Sucháčkové, která projevila zájem o mnou navrhovaný projekt.

Tabulka 26 Základní informace projektu

Název:	Turistická stezka po větrných mlýnech v oblasti Spálovska.
Žadatel:	Obecní úřad Spálov
Aktivita projektu:	Vytvoření poznávací stezky
Cíl projektu:	Zvýšení místního turistického potenciálu
Místo realizace:	Městys Spálov
Předpokládaný rozpočet:	360 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

8.2.1 Cíle projektu

Cílem vytvoření poznávací stezky je zvýšit potenciál lokálního cestovního ruchu na území městyse Spálova. Okolí územně samosprávného celku disponuje významným přírodním i historickým dědictvím, kterého by byla škoda nevyužít. V oblasti se nachází turisticky často navštěvované přírodní útvary Peklo, Petrova skála nebo také pozůstatky hradu Švédská skála. Turisticky významnou lokalitou je v okolí Spálova také Maria Stein. Jedná se o poutní místo, ke kterému každoročně zamíří spousta návštěvníků. Historie mlynářství a větrných mlýnů zůstává kvůli tomuto kulturnímu dědictví v pozadí. Cílem stezky je přilákat návštěvníky do centra obce a poznat dlouholetou tradici mlynářství na území Spálova. Hlavním lákadlem pro turisty může být návštěva nejmenšího větrného mlýna holandského typu v České republice.

8.2.2 Žadatel

Poznávací turistická stezka se nachází v katastrálním výměru městyse Spálova. V rámci Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech pro období 2016-2020 jsou mezi oprávněné žadatele o finanční podporu dotačního titulu č. 3 – Rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu zahrnuty i územně samosprávné celky. V tomto případě se jedná o obec Spálov.

8.2.3 Aktivity projektu

Veškeré plánované aktivity spojené s realizací poznávací stezky po větrných mlýnech musejí odpovídat podporovaným oblastem stanovených Národním programem podpory cestovního ruchu v regionech pro období 2016-2020. Cílem projektu je vytvoření informačních cedulí na místech, kde v minulosti stávalo všech 7 nedochovaných větrných mlýnů. Obsahem informačních panelů bude výklad o historii jednotlivých mlýnů, majitelích a činnosti doplněné dobovými fotografiemi, které poskytne pracoviště archivu ve Spálově nebo místní starousedlíci. Součástí pouze Balerova mlýna je v současnosti informační cedule obsahující výklad o historii mlýna a o mlynářském řemesle doplněná o fotografie a obrázky. Spolu s informačními portály u míst, kde dříve stávaly zmíněné mlýny, bude v rámci projektu v centru městyse umístěna informační mapa s umístěním všech mlýnů a rozcestník, který bude ukazovat směr trasy k jednotlivým objektům. U každé informační tabule bude zřízena relaxační zóna, která se bude skládat ze zastřešeného dřevěného posezení sloužícího k odpočinku návštěvníků a jednoho odpadkového koše. Celá trasa bude vyznačena turistickými značkami, které návštěvníkům pomohou s orientací v krajině a navedou je k dalšímu místu, kde dřív stával jeden ze 7 nedochovaných mlýnů. Před Balerovým mlýnem budou umístěny dva stojany na kola, které poslouží cyklistům k odložení dopravního prostředku při případné prohlídce interiéru mlýna.

V rámci marketingových aktivit projektu budou doplněny webové stránky městyse Spálova o nově vytvořenou poznávací stezku po větrných mlýnech v okolí Spálova v sekci Památky a pamětihodnosti. Zde budou uvedeny informace o stezce, výklad o jednotlivých mlýnech, fotogalerie, která jednotlivá místa mapuje, otevírací doba Balerova mlýna a adresa, na které si návštěvníci budou moci vypůjčit klíče. Propagace poznávací stezky bude zajištěna díky novým brožurám, které budou k dostání na turistických informačních centrech v Odrách, Hranicích a na Obecním úřadě ve Spálově. Před slavnostním otevřením bude turistická trasa zmíněna i v místních denících a novinách. Povědomí o poznávací

stezce rozšíří i vytvoření stránky na sociální síti – Facebooku, jejímž správcem bude Obecní úřad ve Spálově.

8.2.4 Cílové skupiny

Cílové skupiny projektu cestovního ruchu jsou důležitým faktorem, který ovlivňuje návštěvnost dané lokality. V tomto konkrétním případě je vytvoření poznávací turistické trasy zaměřeno na širokou škálu potenciálních návštěvníků, kteří na území Spálova zamíří. Z hlediska existence jiných turistických oblastí v okolí a snadné dostupnosti je projekt zaměřen na tyto následující cílové skupiny:

- Turisté,
- Cykloturisté,
- Rodiny s dětmi,
- Místní obyvatelé,
- Senioři.

Projekt poznávací stezky po větrných mlýnech na Spálovsku je určen pro mnoho cílových skupin, které mohou větrné mlýny navštívit. Jednou z nich jsou turisté, kteří na území Spálova zamíří. V okolí Spálova se nachází mnoho turisticky zajímavých lokalit, které každoročně navštíví mnoho návštěvníků. V zájmu obce je tyto turisty nalákat i do centra obce, kde se mohou dozvědět o poznávací stezce a stezku poté navštívit. Hlavním lákadlem stezky a největší zajímavostí je nejmenší větrný mlýn holandského typu v České republice. Spálovem v současnosti prochází i turistická stezka, která vede z Oder až k poutnímu místu Maria Stein. V rámci ní se turisté mohou zastavit ve Spálově a dozvědět se zajímavosti o historii využívání větrné energie. Stezka není nijak obzvlášť fyzicky náročná, a proto ji mohou využít jak aktivní, tak pasivní turisté.

Stezku mohou navštívit také cykloturisté. U Balerova mlýna budou pro jejich potřebu zřízeny i dva stojany na cyklistická kola, kde budou moci své dopravní prostředky bezpečně odložit. V okolí Spálova se nachází mnoho cyklistických tras, které cyklisty dovedou na mnoho zajímavých míst. Stezka je přístupná i pro cyklisty, takže mohou mlýn navštívit a dozvědět se o tomto lidovém řemesle spoustu zajímavostí. Stejně jako v případě turistů je stezka určena pro aktivní i pasivní cyklisty.

V jarních i letních měsících je stezka zajímavým místem, kam mohou na výlet zamířit i rodiny s dětmi. V případě sucha je trasa dobře přístupná i pro rodiny s kočárky. Rodiče mohou děti na stezce poučit o historii mlynářství a výlet zakončit návštěvou posledního dochovaného Balerova mlýna, který bude pro děti určitě zajímavým zážitkem. Trasa je dobře přístupná i pro seniory.

8.2.5 Plánovaný rozpočet

Plánovaný rozpočet na vytvoření naučné stezky po větrných mlýnech v okolí Spálova je odhadován na přibližně 360 000 korun. Do rozpočtu jsou zahrnuty pouze uznatelné položky, jejichž výčet stanovil Národní program podpory cestovního ruchu v regionech pro období 2016-2020. V následující tabulce je uveden návrh položkového rozpočtu s cenami za jednotlivé komponenty. Ceny jsou stanoveny na základě internetového průzkumu výrobců.

Tabulka 27 Položkový rozpočet

Komponent	Cena za jeden kus	Počet kusů	Celková cena
Turistické odpočívadlo se stříškou	28 350	6	170 100
Venkovní odpadkový koš	1 999	6	11 994
Turistická informační tabule	19 100	8	152 800
<ul style="list-style-type: none"> • konstrukce tabule • grafická práce • instalace 	<ul style="list-style-type: none"> • 12 300 • 1 800 • 5 000 	<ul style="list-style-type: none"> • 8 • 8 • 8 	<ul style="list-style-type: none"> • 98 400 • 14 400 • 40 000
Rozcestník se stříškou	1 900	1	1 900
Stojan na kola	899	2	1 798
Informační brožury	Za 100 ks 4 431 Kč	200	8 862
Doplnění webu	-	-	10 000
CENA CELKEM			357 454 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování. Poznámka: Ceny jsou stanoveny na základě internetového průzkumu

Na trase stezky bude umístěno 6 relaxačních a odpočinkových zón, které se skládají ze zastřešeného setu stolu, dvou lavic a odpadkového koše. Z důvodu, že dvojice Tylův a Tomanův mlýn a Šustkův a Kalfařův mlýn se nacházejí v relativní blízkosti, bude na místě instalována vždy jen jedna odpočinková zóna pro danou dvojici. Každé místo, kde v minulosti stával větrný mlýn, bude opatřeno turistickou informační tabulí. Na místě se návštěvníci budou moci dozvědět informace o historii větrného mlýna a jeho činnosti. V tomto případě se jedná o 7 informačních tabulí. U Balerova mlýna cedule instalována nebude z důvodu, že v areálu mlýna již tabule umístěny v současnosti jsou. Poslední turistická tabule bude spolu s rozcestníkem zřízena v centru obce a bude obsahovat mapu s vyznačenou turistickou trasou, po které se návštěvníci a turisté k jednotlivým mlýnům dostanou. Vedle Balerova mlýna budou následně instalovány i dva stojany na cyklistická kola.

V rámci marketingových aktivit budou doplněny webové stránky obce o novou turistickou stezku spolu s fotografiemi odpočinkových zón a turistických informačních tabulí. V rámci propagace této turistické oblasti bude vytvořeno i 200 kusů informačních brožur, které budou k dostání na Obecním úřadě ve Spálově a na turistických informačních centrech v Odrách a Hranicích.

8.2.6 Financování

Financování rozpočtu projektu se řídí pravidly stanovenými Národním programem podpory cestovního ruchu v regionech pro období 2016-2020. Z celkové částky téměř 360 000 korun je pouze polovina spolufinancována z Národního programu. To znamená, že celková částka je financována pouze z 50 % a zbylých 50 % rozpočtu tvoří vlastní zdroje žadatele. (Ministerstvo pro místní rozvoj, © 2012d)

Při stávajícím plánovaném rozpočtu bude 180 000 korun poskytnuto z Národního programu podpory cestovního ruchu. Zbylých 180 000 korun musí obec zajistit z vlastních zdrojů. Mezi tyto zdroje můžeme zařadit obecní rozpočet, rozpočet Mikroregionu Odersko, jehož členem je i Spálov a jednou z podporovaných aktivit v mikroregionu je i rozvoj cestovního ruchu, nebo zdroje ze soukromého financování.

8.2.7 Časový harmonogram projektu

Následující tabulka představuje časový harmonogram jednotlivých činností spojených s realizací projektu. Obsahem tabulky je název konkrétní činnosti doplněný o odhadovanou dobu trvání a označení, jak na sebe jednotlivé činnosti navazují.

Tabulka 28 Časový harmonogram činností projektu

Název činnosti	Označení činnosti	Předchozí činnost	Odhadovaná doba trvání
Vytvoření projektového týmu	A	-	1 týden
Shromáždění dat pro projektovou dokumentaci	B	A	4 týdny
Zpracování projektové dokumentace	C	B	5 týdnů
Výběrové řízení na dodavatele	D	C	3 týdny
Vytvoření obsahu informačních tabulí a brožur	E	C	7 týdnů
Výroba dřevěných komponentů naučné stezky	F	D	5 týdnů
Výroba informačních cedulí	G	D, E	3 týdny
Instalace dřevěných komponentů	H	F	1 týden
Instalace informačních cedulí	I	G, H	1 týden
Značení poznávací stezky	J	H	1 týden
Tisk informačních brožur	K	E	2 týdny
Propagace	L	K	5 týdnů
Otevření poznávací stezky	M	J, K, L	1 týden

Zdroj: Vlastní zpracování

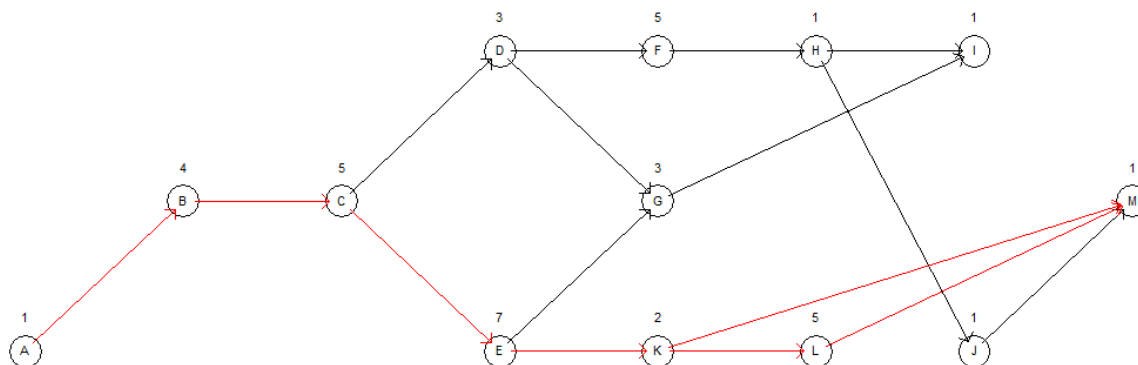
Tabulka 29 Doba realizace projektu s využitím programu QM for Windows

Activity	Activity time	Early Start	Early Finish	Late Start	Late Finish	Slack
A	1	0	1	0	1	0
B	4	1	5	1	5	0
C	5	5	10	5	10	0
D	3	10	13	14	17	4
E	7	10	17	10	17	0
F	5	13	18	17	22	4
G	3	17	20	21	24	4
H	1	18	19	22	23	4
I	1	20	21	24	25	4
J	1	19	20	23	24	4
K	2	17	19	17	19	0
L	5	19	24	19	24	0
M	1	24	25	24	25	0
Project	25					

Zdroj: Vlastní zpracování

Poznámka: *Activity* – Aktivita, *Activity time* – Časová náročnost aktivity, *Early Start* – Nejdříve možný začátek, *Early Finish* – Nejdříve možný konec, *Late Start* – Nejpozději možný začátek, *Late Finish* – Nejpozději možný konec, *Slack* – Rezerva.

Zpracování časového harmonogramu s odhadovanou dobou trvání nám ukazuje kritickou cestu projektu, která je důležitá pro projektový tým. Kritická cesta představuje činnosti, na kterých se nelze zpozdít. V případě prodlevy u těchto činností dojde ke zpoždění realizace celého projektu. Z výpočtu vyplývá, že odhadovaná doba realizace projektu je 25 týdnů. Následující graf kritickou cestu znázorňuje.

Obrázek 7 Kritická cesta plánovaných činností (Zdroj: vlastní zpracování podle QM for Windows)

8.2.8 Riziková analýza

Důležitost rizikové analýzy spočívá v identifikaci veškerých rizik, která mohou v průběhu realizace projektu nastat, a přiřazení váhy důležitosti a pravděpodobnosti jednotlivým rizikům. Součástí každého projektu by proto měla být analýza, která jednotlivá rizika identifikuje a předchází možným nežádoucím následkům. V následující tabulce jsou shrnuta veškerá potenciální rizika, která mohou plánovaný projekt negativně ovlivnit. Pravděpodobnost výskytu rizika je slovně vyjádřena a může nabývat hodnot: vysoká, střední a nízká pravděpodobnost výskytu rizika. Pro odhadovaný dopad rizika jsou použity číselné hodnoty ve škále od 1 do 10, kdy 1 znamená slabý dopad rizika a 10 silný dopad na projekt.

Tabulka 30 Analýza rizik projektu

Riziko	Pravděpodobnost rizika	Odhadovaný dopad rizika
Nedostatek potřebných finančních zdrojů	Vysoká	10
Nedodržení plánovaného rozpočtu	Střední	8
Nevhodný výběr dodavatele	Nízká	9
Nízká návštěvnost	Nízká	8
Vandalismus	Nízká	5
Změna ve vedení obce	Nízká	7

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvyšším rizikem ve spojitosti s realizací projektu je nezajištění potřebných finančních zdrojů. Pravděpodobnost rizika je vysoká a dopad na projekt je velmi silný, protože nezajištění dostatečného financování přímo ovlivňuje, zda bude projekt realizován či nikoli. Předějit tomuto riziku se dá vypravováním bezchybné a precizní žádosti o finanční podporu z formální i obsahové stránky. Proto je potřeba zaměřit se na výběr takového projektového manažera, který je kvalifikovaný a má již zkušenosti s financováním projektových záměrů.

Nedodržení plánovaného rozpočtu navazuje na již výše zmíněný první bod rizikové analýzy. Zde je potřeba zajistit opět kvalifikované vedení projektu, které vypracuje přesný rozpočet, který bude v průběhu realizace pevně dodržován. Při nákupu dražších komponentů je projekt ohrožen tím, že bude navyšována celková částka projektu, na kterou nemusí být zajištěny dostatečné finanční zdroje.

Riziku nevhodného výběru dodavatele lze předějit pečlivým výběrovým řízením, ve kterém je budoucí dodavatel vybírán. Negativní vliv ve fázi realizace projektu může mít zpoždění dodávky, nekvalifikovaná pracovní síla nebo nízká kvalita poskytovaných služeb.

Potenciálním rizikem ve fázi, kdy bude realizace projektu již ukončena, je nízká návštěvnost poznávací turistické stezky. Jelikož je cílem projektu zvýšení atraktivity místního cestovního ruchu a návštěvnosti, je třeba vyvarovat se právě tomuto riziku. Nízké pravděpodobnosti, že by nastal tento negativní stav, přispívá fakt, že se v okolí Spálova nachází mnoho přírodních památek, které každoročně přilákají spoustu návštěvníků.

Na trase poznávací stezky budou vybudovány informační cedule a relaxační zóny určené potenciálním návštěvníkům. Jedním z možných rizik, které by udržitelnost projektu mohly ohrozit, je vandalismus. Poničené turistické tabule nebo poházené odpadky v místech relaxačních zón může způsobit neochotu turistů tato místa navštěvovat. V tomto případě by hrozila nízká návštěvnost turistické destinace. K zabránění znečištění bude u každé odpočinkové zóny instalován odpadkový koš. Vandalismu se u tohoto projektu přímo zabránit nedá. Předějit vandalismu lze pouze osvětou a výchovou.

Změna v samosprávě je dalším faktorem, který může realizaci projektu ohrozit. Riziko podporuje i fakt, že na podzim roku 2018 proběhnou volby do zastupitelstev obcí a při novém vedení obce se mohou změnit priority rozvoje. Této potenciální situaci je přiřazena nízká pravděpodobnost, jelikož projekt není nijak časově náročný.

ZÁVĚR

Jedním z hlavních finančních nástrojů vytvořených přímo pro potřeby regionu soudržnosti Moravskoslezsko byl v programovém období 2007-2013 Regionální operační program Moravskoslezsko. Prostřednictvím něj subjekty Moravskoslezského kraje čerpaly finanční prostředky z Evropské unie na aktivity, díky kterým se zvyšovala atraktivita území kraje. Pro region soudržnosti Moravskoslezsko, který je územně totožný s Moravskoslezským krajem, bylo z Evropského fondu pro regionální rozvoj vyčleněno celkem 734, 27 milionů eur, ze kterých byly podporovány aktivity zaměřené na regionální infrastrukturu a dostupnost, podporu prosperity regionu a rozvoj městského a venkovského prostředí. Cílem diplomové práce bylo zanalyzovat realizované projekty na území Moravskoslezského kraje v programovém období 2007-2013 a zjistit, zda a do jaké míry byla naplněna Strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko.

Analýza jednotlivých prioritních os ukázala, že nejvíce projektů bylo realizováno v rámci prioritní osy 2 – Podpora prosperity regionu. Jednalo se o celkové množství 491 projektů, na které bylo z Evropského fondu pro regionální rozvoj uvolněno 5,6 miliard korun. Naopak nejvyšší finanční alokace byla poskytnuta prioritní ose 1 – Dopravní infrastruktura a dostupnost. Z celkové částky 9,1 miliard korun bylo nejvíce projektů realizováno v rámci specifického cíle 1 – Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury. Zbylými analyzovanými prioritními osami byly Rozvoj měst, Rozvoj venkova a Technická pomoc.

Součástí analýzy prioritních os bylo také sledování, zda hodnoty vybraných indikátorů stanovených ve Strategii Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko byly naplněny. Z výsledků analýzy se dospělo k závěru, že pouze dvě prioritní osy naplnily všechny vybrané indikátory. Jedná se o prioritní osu rozvoje venkova a prioritní osu technické pomoci. V rámci zbývajících prioritních os analýza ukázala, že nebyly naplněny cílové hodnoty, kterých mělo být dosaženo na konci programového období 2007-2013. Do této skupiny jsou zařazeny indikátory Délka nových silnic II. a III. třídy, Délka nově vybudovaných cyklostezek s vyloučením motorové dopravy, Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu, Plocha revitalizovaných nevyužívaných nebo zanedbaných areálů (brownfields) celkem, Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem a Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů zájmové a volnočasové povahy. Celkově nejhorším nenaplněným indikátorem se stal indikátor Po-

čet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu s naplněním stanovené hodnoty pouze na 7 %. Z tohoto důvodu bylo navržení projektového záměru na konkrétní projekt zaměřeno na oblast právě cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji.

Projekt diplomové práce je zaměřen na rozvoj cestovního ruchu v oblasti Spálovska. Navrhovaná turistická trasa po větrných mlýnech v okolí Spálova využívá místního historického potenciálu území a vede k zatraktivnění místního lokálního cestovního ruchu. Jelikož oblast cestovního ruchu nespadá do hlavních priorit Evropské unie a cestovní ruch už není v takové míře podporován z evropských fondů, pro financování mého projektu byl vybrán Národní program rozvoje cestovního ruchu v regionech pro období 2016-2020.

V souvislosti s nenaplněnými indikátory nelze jedním projektem naplnit celou Strategii Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko pro programové období 2007-2013. Do budoucna je třeba zaměřit se na lepší informovanost subjektů, které o finanční prostředky z Evropské unie mohou zažádat, a to nejen na území Moravskoslezského kraje ale v rámci celého území České republiky. Fondy Evropské unie pro Českou republiku znamenají významnou finanční pomoc do budoucna a byla by škoda této podpory nevyužít.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BACHTLER, John, Carlos MENDEZ a Fiona WISHLADE, 2013. *EU Cohesion Policy and European Integration: the dynamics of EU budget and regional policy reform*. 1st ed. Farnham: Ashgate Publishing, 322 s. ISBN 978-0-7546-7421-4.

BAUN, Michael a Dan MAREK, 2014. *Cohesion Policy in the European Union*. 1st ed. London: Palgrave, 257 s. ISBN 978-0-230-30313-3.

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, 2009. *Strukturální politika Evropské Unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, © 2017. Okresy Moravskoslezského kraje [online]. 31. 5. 2017 [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/okresy>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, © 2018a. Správní obvody obcí s rozšířenou působností [online]. 26. 2. 2018 [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/spravni_obvody

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, © 2018b. Tab. Vybrané údaje za Moravskoslezský kraj – obyvatelstvo [online]. 21. 3. 2018 [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/obyvatelstvo-xt>

FAROLE, Thomas, Andrés RODRIGUÉZ-POSE a Michael STORPER, 2011. *Cohesion Policy in the European Union: Growth, Geography, Institutions*. JCMS: Journal of Common Market Studies [online]. 49(5), [cit. 2018-01-10]. DOI: 10.1111/j.1468-5965.2010.02161.x. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-5965.2010.02161.x/epdf>.

HRDÝ, Milan, 2006. *Hodnocení ekonomické efektivity investičních projektů EU*. 1. vyd. Praha: ASPI, 203 s. ISBN 80-7357-137-4.

JENÍČEK, Vladimír a kol., 2010. *Vyvážený rozvoj na globální a regionální úrovni*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 132 s. ISBN 978-80-7400-195-6.

LUKÁŠKOVÁ, Eva, Eva HOKE a Marek TOMAŠTÍK, 2011. *Strukturální politika*. 1. vyd. Zlín: Fakulta logistiky a krizového řízení, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 121 s. ISBN 978-80-7454-116-2.

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR, 2009. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské Unie*. 2. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

MĚSTYS SPÁLOV, © 2018. Balerův větrný mlýn v novém [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.spalov.cz/mestys/pamatky-a-pametihodnosti/baleruv-vetrny-mlyn-v-novem/>

MINISTERSTVO DOPRAVY, © 2008 – 2017. *Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2013-2020* [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <https://www.cyklodoprava.cz/file/cyklostrategie-2013-final/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2007. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013* [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/c81992d9-a5a7-4382-a859-a7ec13e9d654/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CJ-cervenec>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012a. Evropská územní spolupráce [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012b. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014-2020* [online]. [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7e410a9e-032d-4b72-b083-fa365fcb9dd0/PD-IROP-verze-1-1_08112017.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012c. *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014-2020* [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/01144b63-0600-43c1-9bf5-cdd487c313fb/MMR-Cestovni-ruch-v-Ceske-republice.pdf>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012d. Národní program podpory cestovního ruchu v regionech (2016-2020) [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: [http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-\(2016-2020\)](http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-v-regionech-(2016-2020))

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012e. Operační programy Praha [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi->

programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012f. *Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020* [online]. [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/4b246b81-e528-4374-8043-dd795e291ff2/Podklad-pro-Dohodu-o-partnerstvi.pdf?ext=.pdf>

MINISTERSTVO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012g. Programové období 2007-2013 [online]. [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012h. Programy pro programové období 2014-2020 [online]. [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012i. Regionální operační programy [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012j. Tematické operační programy [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012k. Výzva č. 1 Vybrané úseky silnic II. a III. třídy [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2c77b502-9a4d-40c1-818b-e98593124928/1-revize-Text-1-vyzvy-IROP_SC1-1.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012l. Výzva č. 18 Podpora bezpečnosti dopravy a cyklodopravy [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e5770ab5-2dd7-4ff8-b5eb-ec27127edc00/Text-vyzvy_18-vyzva_SC1-2_k-14_11_2016.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012m. Výzva č. 21 Muzea [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e104340f-316c-42e7-af58-369ec485bb8c/Text-21-vyzvy_SC-3-1_Muzea-k-19-7-2016.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012n. Výzva č. 25 Knihovny [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/0bd98ca2-c26e-4b68-bc9b-5198256fab5f/Text-25-vyzvy-Knihovny-k-19-12-2017.pdf?ext=.pdf>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012o. Výzva č. 42 Vybrané úseky silnic II. a III. třídy – Integrované projekty ITI [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/070b0968-dbe9-426b-91a6-d48478e0ca61/Text-vyzvy_ITI_SC1-1_verze-1-3.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012p. Výzva č. 48 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví – Integrované projekty ITI [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/964769c6-23dc-47e7-bb75-e9bb88d68399/Text-vyzvy_48_SC-3-1_ITI_verze-1-2.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012q. Výzva č. 50 Udržitelná doprava – Integrované projekty ITI [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6d3ae981-af87-4960-b402-afb5cace3b83/Text-vyzvy_SC1-2_ITI_verze-1-3.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012r. Výzva č. 52 Revitalizace vybraných památek II. [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/acbed30f-ae1a-413d-8551-17b57617a269/Text-52-vyzvy-IROP-Pamatky-II-_k_24-8-2017.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012s. Výzva č. 53 Udržitelná doprava – Integrované projekty CLLD [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/f95de8e2-73eb-47d1-8b50-428b76ba9e56/CLLD_Text-vyzvy_53-vyzva_v-1-1.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012t. Výzva č. 63 Sociální podnikání - Integrované projekty ITI [online]. [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d0d5463d-fb92-4343-b52f-2fe3fb24a61c/Text-vyzvy-c-63_verze-1-1_22-1-2018.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012u. Výzva č. 70 Vybrané úseky silnic II. a III. třídy – II [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d86ee380-ac04-4177-9204-851d85e4871d/Text-vyzvy_70-vyzva_SC1-1_v-1-0.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012v. Výzva č. 72 Cyklodoprava II [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/fa441313-4dc8-4074-b51e-69456c15887e/Text-72-vyzvy-SC1-2_v-1-0.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012w. Výzva č. 76 Muzea II. [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/830e822b-fc02-464d-8bdc-853118e34564/Text-76-vyzvy-Muzea-II-k-27-9-2017.pdf?ext=.pdf>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012x. Výzva č. 80 Sociální bydlení pro sociálně vyloučené lokality II. [online]. [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e49a20d5-c0ce-4087-a9f1-40dcfb0a7bb0/Text-80-vyzvy_2-1_Socialni-bydleni-pro-SVL-II.pdf?ext=.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2012y. Základní obrysy budoucího programového období 2014-2020 jsou schváleny [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2018. *Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050* [online]. Databáze strategií: Portál strategických dokumentů v ČR [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/md/strategie/dopravni-politika-cr-pro-obdobi-2014-2020-s-vyhledem-do-roku-2050?typ=struktura>

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ, [b.r.]. *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009-2020* [online]. [cit. 2018-03-23]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2021.pdf

ONDŘEJ, Antonín, 2002. *Spálov v minulosti a současnosti*. 1. vyd. Spálov: obec Spálov. 190 s.

PINHO, Carlos, Celeste VARUM a Micaela ANTUNES, 2015. *Structural Funds and European Regional Growth: Comparison of Effects among Different Programming Periods*. European Planning Studies [online]. 23(7), 26 s. [cit. 2018-01-10]. DOI: 10.1080/09654313.2014.928674. ISSN: 09654313. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=d4ddaf58-ea4f-4834-a5cd-41ed9307a6b4%40sessionmgr4008>.

PORTÁL OPERAČNÍHO PROGRAMU PODNIKÁNÍ A INOVACE, [b.r.]. Dotace na nemovitosti až 5 mil. Kč. [online]. [cit-2018-03-26]. Dostupné z: <http://www.oppik.cz/dotacni-programy/nemovitosti>

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO, 2014a. Regionální operační program regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013, verze 4 [online]. 3. 12. 2007, 178 s. [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/folder/834/>

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO, 2014b. Sestava R17 - Projekce finančního čerpání projektů, stav k 17. 2. 2017. Interní data z informačního systému MONIT 7+

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO, 2014c. Sestava R18 – Monitorovací indikátory projektů, stav k 17. 2. 2017. Interní data z informačního systému MONIT 7+

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, © 2015. Podporované oblasti [online]. [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/podporovane-oblasti/3-4-dokoncit-inventarizaci-a-odstranit-ekologicke-zateze?id=22>

WELBERS, Gerhard, 2011. *The European Social Fund: changing approaches to VET*. European Journal of Education [online]. 46(1), 17 [cit. 2018-01-24]. DOI: 10.1111/j.1465-3435.2010.01460.x. ISSN 01418211. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1465-3435.2010.01460.x/abstract>

WOKOUN, René, 2006. *Strukturální fondy a obce I*. 1. vyd. Praha: ASPI, 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

WOKOUN, René a kol., 2008. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. 1. vyd. Praha: Linde, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADERÁBKOVÁ, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

ZAHRADNÍK, Petr, 2017. *Kohezní politika Evropské Unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 614 s. ISBN 978-80-7400-527-5.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CF	Kohezní fond
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
EU	Evropská unie
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
IDS	Inženýrské a dopravní stavby
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrované územní investice
IZS	Integrovaný záchranný systém
MAS	Místní akční skupina
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OP	Operační program
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Prioritní osa
ROP	Regionální operační program
RRRS	Regionální rada regionu soudržnosti
SEA	Single European Act
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
TEN-T	Trans-European Transport Networks
VD	Veřejná doprava

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1</i> Struktura žadatelů prioritní osy 1 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b).....	48
<i>Obrázek2</i> Struktura žadatelů prioritní osy 2 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b).....	54
<i>Obrázek 3</i> Struktura žadatelů prioritní osy 3 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b).....	59
<i>Obrázek 4</i> Struktura žadatelů prioritní osy 4 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b).....	63
<i>Obrázek 5</i> Struktura žadatelů prioritní osy 5 (Zdroj: vlastní zpracování podle RRRS, 2014b).....	67
<i>Obrázek 6</i> Lokalizace spálovských mlýnů (Zdroj: Ondřej, 2002, s. 145).....	86
<i>Obrázek 7</i> Kritická cesta plánovaných činností (Zdroj: vlastní zpracování podle QM for Windows)	94

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Cíle všech programových období</i>	15
<i>Tabulka 2 Cíle programového období 2007-2013</i>	24
<i>Tabulka 3 Tematické operační programy</i>	27
<i>Tabulka 4 Regionální operační programy</i>	28
<i>Tabulka 5 Operační programy cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost</i>	29
<i>Tabulka 6 Operační programy cíle Evropská územní spolupráce</i>	29
<i>Tabulka 7 SWOT analýza oblasti Regionální rozvoj a životní prostředí</i>	34
<i>Tabulka 8 SWOT analýza oblasti Ekonomický rozvoj</i>	35
<i>Tabulka 9 SWOT analýza oblasti Cestovní ruch</i>	36
<i>Tabulka 10 SWOT analýza oblasti Městské a venkovské prostředí</i>	37
<i>Tabulka 11 Indikátory prioritní osy 1</i>	45
<i>Tabulka 12 Oblasti podpory prioritní osy 1</i>	47
<i>Tabulka 13 Projekty prioritní osy 1 v okresech Moravskoslezského kraje</i>	49
<i>Tabulka 14 Indikátory prioritní osy 2</i>	51
<i>Tabulka 15 Oblasti podpory prioritní osy 2</i>	53
<i>Tabulka 16 Projekty prioritní osy 2 v okresech Moravskoslezského kraje</i>	55
<i>Tabulka 17 Indikátory prioritní osy 3</i>	56
<i>Tabulka 18 Oblasti podpory prioritní osy 3</i>	58
<i>Tabulka 19 Projekty prioritní osy 3 v okresech Moravskoslezského kraje</i>	60
<i>Tabulka 20 Indikátory prioritní osy 4</i>	61
<i>Tabulka 21 Projekty prioritní osy 4 v okresech Moravskoslezského kraje</i>	63
<i>Tabulka 22 Indikátory prioritní osy 5</i>	65
<i>Tabulka 23 Oblasti podpory prioritní osy 5</i>	66
<i>Tabulka 24 Projekty prioritní osy 5 v okresech Moravskoslezského kraje</i>	67
<i>Tabulka 25 Nenaplněné indikátory období 2007-2013</i>	74
<i>Tabulka 26 Základní informace projektu</i>	87
<i>Tabulka 27 Položkový rozpočet</i>	90
<i>Tabulka 28 Časový harmonogram činností projektu</i>	92
<i>Tabulka 29 Doba realizace projektu s využitím programu QM for Windows</i>	93
<i>Tabulka 30 Analýza rizik projektu</i>	94